

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-530

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVIII DECEMBER - GRUODŽIO 23, 1993 Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PABALTIEČIŲ PASITARIMAS SU JAV TAUTINĖS SAUGUMO TARYBOS ATSTOVAIS

Asta Banionytė

JAV Prezidento Administracijos kvietimu š.m. gruodžio mėn. 10 d., visos pagrindinės pabaltiečių organizacijos Jungtinėse Amerikos Valstijose, jų tarpe ir JAV Lietuvių Bendruomenė dalyvavo susitikime su Baltųjų Rūmų ir Valstybės Departamento atstovais. Šio susitikimo tikslas buvo geriau susipažinti su Prezidento Clintono Administracijos nusistatymu Lietuvos, Latvijos bei Estijos atžvilgiu ir ta proga išreikšti JAV pabaltiečių rūpesčius.

Prezidento Clintono ir JAV pabaltiečių pagrindiniu susirūpinimu yra Rusijos Federacijos daliniai (apie 20,000 karininkų ir karių), kurie dar nėra pasitraukę iš Estijos ir Latvijos teritorijų. Ne kartą šį klausimą kėlęs praeityje, Prezidentas Clintonas ir vėl yra nusistatęs iškelti Rusijos kariuomenės neteisėtą ir nepagrįstą buvimą Latvijoje bei Estijoje, kai susitiks su Prezidentu Jelcinu 1994 m. sausio mėnesį.

Kad palengvinus Rusijos kariuomenės išvedimą, JAV Prezidentas su Kongreso pritarimu, buvo paskyręs iš

šių metų biudžeto 6 milijonus dolerių ir iš 1994 m. biudžeto 160 milijonų dolerių būtų statybai tiems karininkams, kurie išvažiuoja iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Dabar paaiškėjo, kad planuota būtų statyba sunkiai vyksta ir Rusijos savivaldybės neskiria tų pinigų tiems, kuriems buvo numatyta. JAV Lietuvių Bendruomenė susitikimo metu įteikė duomenis kurie įrodo, jog ir JAV ir Rusijos pareigūnai, kuriems yra pavesta vykdyti būtų statybos programą, nesiskaito su rusų kariuomenės štabu. Šie duomenys buvo kruopščiai surinkti Dr. Rolando ir Gražinos Paegle pastangomis. Jų iniciatyva, praėjusią vasarą, visų Rusijos dalinių Pabaltijėje vadui, generolui Majarovui buvo suteikta detali informacija apie JAV valdžios pažadus bei programą. Gavęs informaciją, gen. Majarovas pasiuntė karininkų delegaciją į Volgogradą, Nižny Novgorodą, Lipecką ir Tulą, kad ji pasitartų su savivaldybėmis. Tenai delegacija nustatė, kad didelė dalis pašalpos, skirtos būtų statybai, buvo

Šv. Kalėdų proga spausdiname dailininko Sano di Pietro (1406-1981) kūrinio "Nekalčiausioji mergelė su kūdikiu ir šešiais šventaisiais" detalę. Motinos ir kūdikio tarpusavio meilė ir švelnumas tenuskaidrina visų veidus Švenčių metu.

panaudota kitiems reikalingams. Susitikime JAV pabaltiečių organizacijos pritarė JAV LB nuomonei, kad JAV valdžia turi sutvarkyti šią pagalbą ir būtinai susitikti su gen. Majarovu. Tai turbūt pirmas kartas istorijoje, kada JAV pabaltiečiai gina Rusijos karininkų reikalus.

JAV Latvių sąjunga ir JAV Estų Taryba pabrėžė savo nepasitenkinimą dėl Valstybės Sekretoriaus Christopher kalbos ESBK konferencijoje Romoje š.m. lapkričio 30 d. Kalboje jis priskyrė Latviją ir Estiją prie tų šalių, kuriose vyksta etninis karas panašiai kaip Bosnijoje, Nagorno-Karabake, Tadžikistane. Nei latviai nei estai dar nėra gavę šiuo klausimu atsakymo iš Valstybės Departamento. Jų skundą yra parėmusi JAV LB VRT. Šita tema išsiplėtė į bendrą diskusiją dėl Rusijos agresijos pavojaus. Visos pabaltiečių organizacijos išreiškė savo susirūpinimą kad JAV valdžia viešai nepasisako prieš Rusijos atnaujintus imperialistinius šūkius bei veiksmus.

Susitikimo dalyviams rūpėjo taipgi JAV politika Rytų Europos valstybių saugumo klausimu. JAV ruošiasi siūlyti NATO konferencijoje Briuselyje vadina-
mą "Taikos Partnerystės"

variantą, kuris būtų pritaikintas visiems Rytų Europos ir buvusios Sovietų Sąjungos kraštams. JAV dabartinė Administracija yra įsitikinusi, kad Rytų Europos valstybės dar nėra pajėgios pasiimti tą pačią atsakomybę, kurią neša NATO

nariai. Šiuo metu, šios valstybės bendradarbiauja su NATO karininkų pasikeitimais, koordinaciniais posėdžiais, įvairiais valdžios įstaigų pasitarimais ir oficialių delegacijų apsilankymais. Ši veikla vyksta NATO Koordinacijos Tarybos (Nukelta į 6 psl.)

PASIKEITIMAI LIETUVOS AMBASADOJE, WASHINGTON D.C.

Kartu su naujojo ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto skiriamųjų raštų įteikimu Prezidentui B. Clintonui, baigtas ir ambasados diplomatinio ir techninio personalo formavimas. Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerija yra suteikusi diplomatinius rangus arba atestavusi ir paskyrusi dirbti į ambasadą 9 diplomatus bei tarnautojus. Norėdama kuo plačiau supažindinti išeiviją su pasikeitusia ambasados darbuotojų sudėtimi ir siekdama padėti JAV lietuviams operatyviai gauti kuo plačiausią informaciją jiems rūpimais klausimais, ambasada Washington D.C. pateikia išsamų ambasados darbuotojų sąrašą: 1. Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas; 2. Patairėjas politikai Jonas Paslauskas; 3. Pirmasis sekretorius politikai dr. Vytautas

Žalys; 4. Antrasis sekretorius ekonomikai Darius Pranckevičius; 5. Trečiasis sekretorius Ramunas Asauskas (konsuliniai reikalai); 6. Artimiausiu laiku į ambasadą atvyksta teisininkė Sigutė Jakštonytė (Lietuvos pilietybės atstatymo ir igijimo klausimai, kultūra ir švietimas); 7. ambasadoriaus padėjėjas ekonomikai Linas Orentas; 8. sekretoriato vadovas Tomas Vizbaras Michalskis, Ph.D. Surasta moteris kuri rūpinsis švaros ir tvarkos palaikymu ambasadoje. Be jau išvardintų diplomatų bei tarnautojų, keletą mėnesių ambasadai talkininkauti žadėjo dar vienas išeivijos atstovas, finansų bei ekonomikos specialistas Alfredas Pusarauskas iš New Yorko. Ambasados telefonas pasiteiravimui (202) 234 5860,

fax - (202) 328 0466.

Dr. Jono VENGRIO pagerbimas Cape Code 1993.XII.2 Gavęs Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos Garbės doktorato diplomą, prof. Dr. Jonas Vengris taria padėkos žodį. Prie stalo sėdi - sūnus Dr. Vitolis Alf. Petručio nuotr.

Plačiau 5 psl.

Girdėta iš Vilniaus

• **IVYKO TĖVYNĖS SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS.** Svarbiausiu šalies uždaviniu Tėvynės Sąjunga (Lietuvos Konservatoriai) laiko Lietuvos grįžimą į Vakarų Europos ekonominio bendradarbiavimo ir kolektyvinio saugumo sistemą bei Lietuvos kultūrinio savitumo išlaikymą. Tai sakoma jos programoje ir veiklos kryptyse, kurios priimtos Sąjungos suvažiavime gruodžio 11 d.

Ypatingas uždavinys, kurio imasi Tėvynės Sąjunga, tikėdamasi geros valios mokslininkų ir visos inteligentijos talkos, – tai projektuoti Lietuvos ateitį, jos ūkinės bei kitokios veiklos prioritetus ir atitinkamus pertvarkymus, einant iš buvusios kolonijinės ekonomikos į orią ir savitą vietą Europoje, rinkų konkurencijoje ir tarptautiniame darbo pasidalijime.

Suvažiavimas vyko dvi dienas. Jo pradžioje kalbą pasakė Tėvynės Sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis apžvelgė paskutinių metų politinės raidos Lietuvoje rezultatus ir perspektyvas. Kaip vieną galimų jos kryptį jis nurodė Demokratinės darbo partijos pasitraukimą nuo valstybės vairo. Geriau, kad tai įvyktų greičiau, kol viskas nesunaikinta, pabrėžė Tėvynės Sąjungos ir Seimo opozicijos lyderis. Vytautas Landsbergis prognozavo galimą socialinį sprogingumą, kurį sukeltų masiškas žmonių nusikerdimas ir kurio pagrindinė kaltininkė yra valdančioji partija.

Tėvynės Sąjunga kartu su kitomis radikaliomis politinėmis jėgomis pajėgi imtis atsakomybės už Lietuvos likimą, pasakė Sąjungos programą ir veiklos kryptis pristatęs jos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius. Jis pranešė, kad Tėvynės Sąjungoje jau yra apie 12 tūkstančių narių ir ji netrukus taps didžiausia politine partija Lietuvoje.

Suvažiavime priimtos rezoliucijos dėl kai kurių vidaus gyvenimo ir užsienio politikos klausimų.

• **LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRE-TAS.** Algirdas Brazauskas gruodžio 14 dienos dekretu sudarė užsienio politikos koordinacinę tarybą. Ją sudaro: Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, Seimo Pirmininkas, Užsienio reikalų ministras, Krašto apsaugos ministras, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, Prezidento patarėjas užsienio politikai, derybų su Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalimis darbo grupės vadovas.

Tarybos darbu vadovauja Prezidentas. Jos tikslas yra gerinti užsienio politikos veiksmus tarp valdžios institucijų, siekti jos įgyvendinimo efektyvumo ir aptarti pasiūlymus dėl užsienio politikos vykdymo. Kiek anksčiau Prezidentas paleido nuo 1990 metų veikusią valstybinę derybų su Rusija delegaciją. Nuo šiol jos funkcijos bus perduotos ministerijoms bei žinyboms, o darbą koordinuos URM.

• **PAREIKŠTAS DAR VIENAS KALTINIMAS VITO LINGIO BYLOJE.** Pirmadienį Vilniuje pareikštas kaltinimas ketvirtajam asmeniui "Respublikos" dienraščio leidėjo ir vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojo Vito Lingio nužudymo byloje.

Nužudymo organizavimu kaltinamas 31 metų Borisas Dekanidzė. Jam kaltinimas pateiktas už ginkluotos gaujos organizavimą, dalyvavimą joje ir už Vito Lingio nužudymo organizavimą. Dekanidzei, jeigu pasitvirtins visi kaltinimai, gali būti pritaikyta mirties bausmė.

Boris Dekanidzės – buvusio vilniečio, o dabar – asmens be pilietybės ryšiai su nusikaltamu pasauliu Lietuvos policijai seniai žinomi. Jie buvo plačiai aprašyti "Respublikos" laikraštyje.

Sulaikytojo tėvas Georgijus Dekanidzė – didelio viešbučio Vilniaus centre ir kitų vertingų objektų savininkas, kurio vardas Lietuvoje siejamas su mafijos viršūnėmis, po sūnaus sulaikymo surengė spaudos konferenciją ir pareiškė "skelbiąs karą neteisėtiems valdžios pareigūnų veiksams".

• **POZICIJA IR OPOZICIJA APIE RINKIMUS RUSIJOJE.** Svarbiausias rinkimų Rusijoje rezultatas yra tai, kad priimta naujoji šalies Konstitucija, pareiškė spaudos konferencijoje Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Ji suteikia didelius įgaliojimus Prezidentui, ir kol šiame poste yra Borisas Jelcinas, Rusijos veiksmus galima daugmaž prognozuoti.

Tačiau Seimo pirmininkas atsisakė komentuoti Federacinio susirinkimo ir Valstybės Dūmos rinkimų rezultatus, kol jie nebus paskelbti oficialiai. Bet kuriuo atveju, pasak Česlovo Juršėno, jau vien Vladimiro Žirinovskio partijos atėjimas į parlamentą "nesuteiks džiaugsmo nei Rusijai, nei pasauliui".

Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis rinkimų rezultatus įvertino kaip ekstremistinių jėgų sustiprėjimą ir spartųėjimą į valdžią. Jo nuomone, ši procesą skatino ne tik tai, kad komunistinis paveldas, bet ir Vakarų nuolaidžiavimas Rusijos ekspansionizmui. "Jeigu Vakarai pripažino demokratinių imperikalizmą, gali susilaukti ir demokratinio fašizmo", pabrėžė jis.

Rinkimų Rusijoje rezultatai, sakė Vytautas Landsbergis, dar labiau padidina grėsmę Lietuvos saugumui, tačiau dabartinės Lietuvos valdžios nusistatymas Rusijos politikos atžvilgiu "silpnas ir be nugarkaulio". Jis pakartojo sekmadienį Tėvynės Sąjungos suvažiavime priimtą rezoliuciją, kad "Lietuvai būtina turėti platesnį visų partijų sutarimu grindžiamą nacionalinę politiką",

(B.B.)ELTA

AMBASADORIŲ A. SIMUČIO IR DR. A. EIDINTO SUSITIKIMAS

Š.m. gruodžio 6 d. ambasadoriaus Aniceto Simučio kvietimu nuolatinėje Lietuvos misijoje prie Jungtinių tautų lankėsi ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas ir ambasados pirmasis sekretorius politikai dr. Vytautas Žalys. Ambasadorius A. Simutis detalčiai supažindino svečius su misija, pagrindinėmis jos darbo kryptimis. Savo ruožtu, ambasadorius dr. A. Eidintas papasakojo apie ambasados Washingtono darbą, jos perspektyvas. Ambasadorius A. Simutis pakvietė svečius priešpiečiams į Jungtines Tautas, kuriuose dalyvavo taip pat ir misijos patarėjai A. Gureckas bei G. Damuštė. Dalykiško ir malonaus pokalbio metu, dviejų svarbiausių Lietuvos atstovybių JAV diplomatai, apsvaistė kai kuriuos aktuales Lietuvos užsienio politikos klausimus, aptarė gražias tradicijas turinčius misijos New Yorke ir ambasados Washingtono ryšius, bendradarbiavimo gaires. Po to svečiams buvo parodytas Jungtinių Tautų pastatas. P.A. Gureckas papasakojo apie Lietuvos misijos darbą, svečiams buvo sudaryta galimybė stebėti balsavimo prodedūrą viename iš JT komitetų.

Antroje dienoje pusėje įvyko trumpas ambasadorius dr. A. Eidinto bei Lietuvos Generalinio konsulo New Yorke L. Kučinsko susitikimas, kurio metu apsvaistytos kai kurios konsulinio darbo problemos, svečiams parodytos būsimos misijos ir generalinio konsulato patalpos 5-ojoje aveniu. Ambasadoriaus dr. A. Eidinto nuomone, ši darbinė kelionė padėjo geriau suprasti nuolatinės misijos prie Jungtinių Tautų darbo specifiką ir problemas, su kuriomis savo darbe susiduria Generalinis konsulas New Yorke.

V.Ž.

AR RINKIMAI RUSIJOJE RODO KRAŠTUTINĮ NACIONALIZMO PLITIMĄ?

Antanas Butkus

Liberalinė demokratinė partija, vadovaujama V. Žirinovskio, rinkimuose gavo 24% iš partijoms skirtų vietų naujame parlamente (iš viso 450 vietų). Partijų iškelti kandidatai užims pusę visų vietų Parlamente, o likusias vietas užpildys rajonų rinkiminėse apygardose išrinkti kandidatai. Todėl minėtos partijos laimėjimai, paskelbti prieš laiką, nes dar nėra rinkimų rezultatų rajonuose.

Pagrindinis vyriausybės remiantis blokas Russia's Choice užėmė antrą vietą (14,5% iš partijoms skirtų vietų). Beveik tiek pat vietų (14%) gaus komunistai. Pagal interfax duomenis komunistai gaus 65, o jų galimi sąjungininkai – Agrasinė partija – 55 vietas.

Šie duomenys Rusijoje ir užsienyje sukėlė nerimą, nes atrodė, kad priešvyriausybiniis blokas (V. Žirinovskio partija ir komunistai), o kai kas dėl V. Žirinovskio pasisakymų pavadino jį fašistiniu, užims daugumą vietų žemesniuose naujo Parlamento rūmuose.

Dabar jau manoma, kad sujungus partijų ir rajonų rinkimų kandidatų sąrašus, maždaug 94 iš 450 vietų užims pagrindinis vyriausybės remiantis blokas (Russia's Choice). Be to, visų anksčiau minėtų partijų, kaip kad ir centristinės demokratinės partijos ir kitų, gauti balsai vis tiek nesudarytų 55%. Todėl reformų šalininkai galėtų skelbti, kad jie laimėjo rinkimus. Nauja Konstitucija sustiprino B. Jelcino valdžią ir įteisinė ekonominių ir socialinių reformų vykdymą.

Kaip paaiškinti V. Žirinovskio laimėjimus? Jie

DĖL VIETOS STOKOS nuolartinį skyrių – **Iš visur apie viską** – nukėlėm į kitą Dirvos numerį.

neatspindi nacionalizmo plitimo Rusijoje. Greičiausiai tai protestas prieš aki-vaizdų skurdą, vaidus ir nevieningumą reformas vykdančių jėgų rinkiminėje kompanijoje. Užsienio reikalų ministras A. Kozyrevas per TV pasakė, kad tai protesto balsas prieš mūsų klaidas, ypač organizacines, vykdančias rinkiminę kompaniją.

A Kosyrevo nuomone, nors fašizmas Rusijoje ir reali grėsmė, bet tas nereikia, "kad ši infekcija būtinai pasklis po šalį ir dėl to reikia panikuoti, jaustis terorizuojamais ir tylėti". Manoma, kad ir Rusijos žydai turėjo įtakos rinkimų rezultatams, nors V. Žirinovskis ir padarė antisemitinių pareiškimų, bet keli metai atgal laikė save žydų ir buvo žydų kultūros organizacijos direktoriumi.

Kaip komentuoja rinkimus valstybių vadovai? B. Jelcinas nekommentuoja nei jų, nei V. Žirinovskio partijos pasiekimų. Paprašytas žurnalistų pakomentuoti rinkimus po susitikimo su JAV Viceprezidentu Al Goru Kremliuje, B. Jelcinas užsipuolė Ukrainą dėl jos priešinosi perduodant atominius ginklus. Manoma, kad B. Jelcinas neprovokuoja V. Žirinovskio, kad tas netaptų panašiu į R. Chasbulatovą, subyrėjusio Liaudies deputatų Kongreso pirmininku. V. Žirinovskis viešai pareiškė, kad B. Jelcinas draugiškas jam. B. Jelcinas, matyt, nenori nustatyti prieš save ir balsavusių už V. Žirinovskį.

JAV prezidentas B. Clintonas išreiškė susirūpinimą dėl ultra nacionalistinių V. Žirinovskio pareiškimų ir pareiškė, kad JAV remia B. Jelciną ir reformas.

JAV viceprezidentas Al Goras, viešėdamas Rusijoje,

(Nukelta į 8 psl.)

Mieli tautiečiai, visi Lietuvos bičiuliai,
gyvenatys Jungtinėse Amerikos Valstijose

Lėkė ir pralėkė lyg vėjas vieneri Lietuvos – JAV gražių tarpvalstybinių santykių ir dar vieni Lietuvos atnaujintos Nepriklausomybės metai, be visokių problemų ir kai kurių nusivylimų atnešdami ir daugybę puikių asmeninių, šeimyninių bei valstybinių pasiekimų ir laimės. Laisva nuo svetimos kariuomenės Lietuvos žemė ir žmonės tebelaukia ir lauks Jūsų malonaus dėmesio, dažnų apsilankymų, Jūsų skaitlingų ir veiklių draugijų ir organizacijų paramos ir talkos. Tegul stiprėja mūsų bendros kalbos, kultūros, giminytės ir bičiulystės saitai ir kitais metais.

Širdingiausiai linkiu Jums džiaugsmingų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų!

Dr. Alfonsas Eidintas

Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir Įgaliotasis Ambasadorius
Jungtinėse Amerikos Valstijose

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ramybė geros valios žmonėms –

KALĖDŲ VARPAMS SKAMBANT

Juozas Žygas

Gyvenantieji didmiesčiuose, tuos varpus, galbūt, tik radijo bangomis ar per televiziją išgirsime. Tačiau vistiek, Kalėdinę nuotaiką matome ant kiekvieno kampo. Didžiumoje tai yra labai sukomercinta, bet nepaisant to, Salvation Army varpeliai ir, nors ir pasamdyti seniai, mus nukelia į tolimus laikus, kuomet dar tikėjome ir laukėme Kalėdų senio dovanų. Kuomet šiaurui papūtus, kiekviena šaka, šakutė ir praėjusios vasaros nuvytę žolių stagarai, šerkšnu – lyg sidabru pasipuošdavo ir mėnėsioje žėrėdavo, o sodų gilumoje zuikiai švilpavo.

Mamai su mūsų pagalba eglutę papuošus, pro apšalusius langus dairydavomės senio atėjimo. Kažkaip vis pasitaikydavo, kad pro kitus langus besidairant, salone kažkas subildėdavo ir nubėgę rasdavome dovanas po eglute padėtas. Kieme tebuvo matomos tik pėdos, bet Kalėdų senio, kažkaip niekuomet neteko pamatyti. Tada niekas negalėjo mūsų įtikinti, kad jo nėra. Nes aiškiai matėsi jo pėdos, ir kas gi ten prie eglutės bala-dojosi?

Kalėdos yra dovanų, linkėjimų ir pasakų metas. Dar atsimeiname tuos laikus, kuomet vis linkėdavome kitas Kalėdas švęsti Lietuvoje. Pagaliau metams slenkant ir patys tiems linkėjimams nebetikėjome, bet geras tonas to reikalavo. Ir vistiek tie mūsų linkėjimai išsipildė. Tad negalima sakyti, kad mūsų prašymų ne-išklauso.

Dabar ir Lietuvoje Kalėdų švęsti niekas nebedraudžia. Žmonės laisvai gali eiti į bažnyčias, nebebijodami kad bus sekami, pavar-dės užrašomos ir po to, galbūt, kamantinėjami. Taip

pat ir pamokslų niekas ne-beužrašinė.

Šią šv. Kalėdų naktį, laisvai skambės Vilniaus ir kitų Lietuvos bažnyčių varpai, miestai bus papuošti eglutėmis. Paviršutiniškai tas viskas gerai atrodo. Bet, kas pasirūpins tais, kurie yra ant skurdo ribos.

Aštuntojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo proga, Chicagoje lankėsi iš Lietuvos daug mokslininkų, ekonomistų, politikų ir visuomenės veikėjų. Jų tarpe buvo tokių, kurie padarė viešus pranešimus ir kalbėjo per radiją. Tie jų pranešimai gana liūdnei skambėjo, jų žodžiais: "90% Lietuvos žmonių yra ant skurdo ribos". Panašių išvadų yra prieje ir Vakarų sociologai ir ekonomistai. Tačiau manyčiau, kad gal padėtis nėra taip visai tragiška. Nes turbūt apie 25% žmonių tebegyvena savuose namuose ir turi daržus. Tad yra nemaža paspartis prie tos kuklios pensijos.

Tačiau šiaip ar taip: "Skurdas žaliuoja, skurdas bujoja – skurdas prie vartelių žydi". Tad šios Kalėdų šventės, prie lovio neprilindusiems, nebus labai džiugios. Tik tiek, kad nebėra dvasinės sprespaudos, bet skurdas plečiasi ir bujoja. O tie, kurie "anais laikais" gerai gyveno ir dabar sudaro tą 10% pasiturinčiųjų. Čia mes labai daug kuo padėti negalime. Nes su skurdu turi būti kovojama valstybinių mastu, o ne pašalčių aukomis.

Berašant šį rašinį, per lietuvišką radijo valandėlę išgirdau, kad, nežiūrint visų sunkumų ir "diržo veržimo", ateinančiais metais numatoma Seimo ir vyriausybės atlyginimus pakelti 30%. Tai yra tiems, kurie gauna 700-1000 lt., o kaip

Užsienio spaudą skaitant

IR APIE SAVUS REIKALUS GALVOJANT

Antanas Dundzila

Kelias dienas atitrūkęs nuo kasdieninio gyvenimo, "susigražinau į pasaulį" su Anglijoje leidžiamo, pasaulinio mąsto THE TIMES dienraščio XI-30 laida. Ne-kreipiant didesnio dėmesio į žinias apie britų premiero John Major politinius rūpesčius, dienraštis mane maloniai nustebino, nes pasirodė visai įdomus. Jame radau įvairenybių, radau net Pabaltijo kraštams palankų straipsnį. Pastarasis sukosi apie artėjančius Rusijos rinkimus ir ten keliamą audrą dėl mano vadinamųjų rusų priperėtų gegužiukų Pabaltijo kraštų lizduose.

Tad šį kartą apie tas įvairenybes: Kai kurias iš jų skaitant, kaip koks aidas giroje, skardena ir Lietuvos ar lietuvių reikalai. Tokia medžiaga yra aktuali ir lietuviškajam akiračiui, ji ver-ta victos DIRVOJE.

Vienas THE TIMES straipsnis atskleidė įdomių užkulisių iš Hitlerio laikų. Paskatinimu čia buvo Miunchene dabar išleista B. ir H. Heiberių knyga, "Svastikos antroji pusė" ("Die Rueck-seite Des Hakenkreuzes").

Taigi, Hitlerio kanceliarijoje pasitaikydavo ir tikrai absurdiškų epizodų. Ten viskas neriedėjo kaip ant vokiško plieno nuliėtų bėgių.

gyventi – kurių pensijos tėra tik 45-60 lt.? Reikia laukti ir tikėtis, kad Betliejaus žvaigždė apšviestų ir valdančiųjų protus. Tegul ir jie išgirsta varpų skambėjimą ir, kad suprastų Kalėdų giesmės prasmę. Kad ir Lietuva tiek iškentėjusi, pagaliau taikos ir ramybės sulauktų!

Štai, Hitlerio patikėtinis ir aukštas nacių pareigūnas Martin Bormanas Hitlerio užklausė ar elektromagnetinių bangų dažnio matas "hercas" (hertz) yra naudingas Vokietijoje. Matote, Gestapas išaiškino, kad žymus vokiečių fizikas Rudolf Hertz, kurio garbei visame pasaulyje ir vadina-mas tas matas, buvo pusiau žydas. Naciams parūpo, kad gal vokiečių fizikos vadovėliuose reikėtų kitokio termino... Šis "opus" reikalas išsprendė, Hitleriui leidus hercą ir toliau naudoti. Kaip matyti, Fiurerio sprendimu, fizikos matas naciams išliko rasiniai grynas.

Tas pats Bormanas susirūpino ką daryti, kad Jėzus Kristus buvęs žydas... Jis oficialiai kreipėsi į SS vadą Himlerį, masiniai naikinusį žydus, klausdamas patarimo. "Visiškai slaptai" pažymėtu raštu Himlerio kanceliarijos viršininkas Bormanui atsakė... "SS Reichs-fiureris gavo Jūsų 1.6.37 raštą ir man nurodė Jums pranešti, kad, jo nuomone, Jėzus Kristus nebuvo žydas."

Įdomu, beveik juokinga, bet ir tragiška, ar ne? – O dabar šitų epizodų šešėlyje atsukime į lietuviškus reikalus.

Yra žinoma, kad JAV Teisingumo departamento Office of Special Investigation (OSI), begaudydama ir persekiudama tariamus nacių nusikaltėlius Amerikoje, susidūrė su JAV oficialiai skelbiamu Pabaltijo kraštų aneksijos nepripažinimo reikalu. Juk OSI bendradarbiavo su Pabaltijo kraštų okupantu, vyko rinkti duomenų į okupuotus Pabaltijo kraštus, į okupanto

nagus net deportavo žmones. Taigi, kaip anuomet Bormanui, šiais laikais OSI pareigūnams parūpo, kaip čia bus su tuo JAV "nepripažinimo" dėsniu ir, bendrai, OSI santykiais su sovietų valdžia. OSI kreipėsi į JAV Valstybės departamentą ir iš ten išgavo norimą oficialų pareiškimą – įsidėmėkite – kad OSI bendradarbiavimas su Pabaltijo okupantu JAV-ių nepripažinimo politikos nepažeidžia...

Sakyčiau, čia buvo stebinantis sutapimas logikoje ir aplinkybių patogumui diktuojamiems pareiškimams... nacių SS Himleris ir kai kurie JAV protai papūtė į dūdą tuo pačiu tonu.

Ar žinojote, kad nacių Vokietijoje buvo neleidžiama krikštyti vaikų Hitlerio vardu? Gi taip daryti norinčių buvo! Štai, vienas Silezijos tėvas norėjo savo dukrelę pavadinti (turbūt, lietuviškai reikėtų sakyti Hitle-rina – panašiai kaip Antanina) Hitlerio vardu. Kanceliarija jam atsakė: "Reicho Kancleris draudžia naudoti 'Hitlerį' vaiko vardui." Visiškai rimtai, panašiai buvo neleistą vienam kepėjui, norėjusiam pardavinėti "Hitlerio tortą".

Vėl grįžkime prie lietuviškųjų atspindžių.

Pirma, priminsiu, kad lietuvis moterys kepa Napoleono tortus. Spėčiau, kad šis pavadinimas atsirado imperatoriui jau mirus. Gal jis tuos tortus kepančioms ir mus visus vaišinančioms atleis...

Dar gyvam Lietuvos prezidentui Stulginskiui esant, atsirado Stulginskio... pusbonkis. Kiek girdėjau, tas vardas turėjo ką tai bendro su degtinės monopolium. Neteko girdėti, kad Stulginskis būtų dėl to protestavęs, ar tą pavadinimą draudęs. Tik neaišku, ar jis pats jį naudojo.

(Nukelta į 8 psl.)

V.s. A. Muliolienė atidaro LSS 75 metų minėjimą Clevelande. Dalis minėjimo dalyvių gieda Lietuvos himną.

VEIDU I MAŽĄĄ LIETUVĄ

Mažosios Lietuvos Fondas 1993 m. aplinkraštyje Nr. 2, apibendrinamas savo veiklą, ypač išryškina leidybinį darbą. Bendradarbiaujant su keliomis leidyklomis Lietuvoje, paruošta ir sutarta išleisti visą eilę knygų apie Mažąją Lietuvą.

1. Martyno Brako "Mažosios Lietuvos politinė ir diplomatinė istorija". Šios knygos rankraštis MLF pirmininko kartu su "Mokslo" leidyklos redaktorium A. Balašaičiu peržiūrėtas, tekstas išlygintas ir paruoštas knygos rinkimui. Knyga turėtų pasirodyti prieš ar po Naujųjų Metų.

2. Martyno Purvino "Klaipėdos krašto mokyklų dr-jos istorija". Rankraštis Dr. V. Ašmio kartu su "Santaros" redaktorium R. Nor-kum baigiamas redaguoti ir redaktorių nuomone knyga turėtų pasirodyti tuoj po Naujųjų Metų.

3. Martyno Gelžinio straipsnių rinkinys "Klaipėdos krašto politinė istorija". Rinkinys Dr. P. Žostautaitės kruopščiai peržiūrėtas, ištaisytas, paruoštas spausdinimui ir įteiktas "Mokslo" leidyklai jį leisti. Leidyklos direktorius žadėjo šiam leidiniui tuoj duoti eigą ir, anot redaktorės, atrodo, kad "pradės užsuktas ratas riedėti".

4. Miko Šlažos atsiminimai iš Sachsenhauseno nacių koncentracijos stovyklos "Žvėrys žmogaus pavidalu". Tai dokumentinis literatūros kūrinys, aprašęs pergyventas kančias, siaubą, pažeminimus. Nuosekliai dėstydamas visą savo buvimą lageryje, nuo pirmųjų dienų (1941 m.) iki išlaisvinimo karui pasibaigus, autorius parodo, kad diktatorinė valstybės mašina ne tik naikina žmogaus fizinį kū-

ną, bet sutrypia, ištrina tai, kas jį daro žmogumi. Knyga bus išleista lietuvių kalba. Ją leis "Vagos" leidykla.

5. Dr. D. Kauno rankraštis "Mažosios Lietuvos lietuvių knygos istorija", 1200 psl., paruoštas ir, rugpiūčio 30 d., įteiktas "Mokslo ir enciklopedijų" leidyklos direktoriui Z. Pociui. Leidykla iš palengvo imsis knygos rengimo darbų. Monografija numatyta 1995 metams.

6. J. Užpurvio "Mano literatūrinis palikimas" Čia reikalai ne taip sklandžiai ritasi pirmyn. Sunkumai – jį išversti į lietuvių kalbą. Anot poeto Viliaus Karaliaus nevertėtų viso veikalo versti, o tik dalį – poezijos, epo ir novelės. Laukiam pavyzdžių ir konkretaus pasiūlymo.

7. Viliaus Pėteraičio daugiau 500 psl. monografija "Mažosios Lietuvos ir Tvankstos vietovardžiai, jų kilmė ir reikšmė" bus baigta rašyti vasario ar kovo mėn. Monografijoje nagrinėjami ir aiškinami daugiau kaip 4000 vietos ir vietovės vardų, kurie neginčytini lietuvių ar prūsų kilmės, liks byloti apie mūsų protėvių gyvenamąsias vietas. Tai nesugriauamas rašytinis paminklas Mažajai Lietuvai.

Labai šiltų atsiliepimų susilaukė jau išėjusi iš spaudos V. Peteraičio knyga "Mažoji Lietuva ir Tvanksta". Atsiliepimus atsiuntė: V. Chainas iš Floridos, D. ir V. Anonai iš New Yorko, K.V. Žemaitis iš Ohio, L. Baluodė iš Rygos, Prof. V. Rūke – Dravina iš Stokholmo, Prof. V. Toporov iš Maskvos. Ypač gerai šią knygą vertina Prof. Dr. Fr. Scholz iš Miunsterio Westfalijos – Wilhelmo universiteto, pažymėdamas, jog šis viekalas turi didžiulę

išliekamąją vertę, tyrinėjant Mažosios Lietuvos istoriją ir etnografiją.

MLF veikia neapsiriboja vien leidybiniu darbu. Jo programoje numatyta remti įvairius kultūrinės plėtotės projektus Mažajoje Lietuvoje.

Kaip žinia, rašytojai Ievai Simonaitytei paminklas numatytas statyti Priekulėje, netoli jos gimtinės, kur jau ir jos muziejus veikia. Lietuvos ekonominei padėčiai pablogėjus, lėšų telkimas labai sumažėjo. Šiam užmojui pritardami, įsijungė ir keletas MLF narių savo aukomis. MLF-o Valdyba kartu su Taryba nutarė paremti paminklo statybą \$1000 parama.

MLF-o pirmininkui šią vasarą nuvykus į Vilnių, teko susipažinti su menotyrininku ir eseistu Tomu Sakalausku ir jo beleidžiama Mažosios Lietuvos tematika knyga "Čakona", kurios pavadinimas ir forma įkvėpta J.S. Bacho Partitos smuikui "IV dalies – Ciaccona, susidedančios iš "Temos" ir "30 variacijų". T. Sakalausko knygą taip pat sudaro TE-MA, tai Mažoji Lietuva (Kuršių Neringa), kurioje vyksta svarbiausieji knygos įvykiai ir 30 jų variacijų (skyrių): XIII amžius, kada prūsų gentis užpuolė Kryžiuočių ordinas. Vėliau puolimai nesiliovė: buvo puolama senoji baltų religija, kalba, papročiai, gamta. Kopų gyventojus puolė smėlis, Mažąją Lietuvą – maras. Trypė ir vokiečiai, ir švedai, ir rusai... Puolimas nesi-liauja iki šių dienų (tai pas-kutinioji, XXX-oji variaci-ja).

Knygoje aprašoma daug garbingų asmenybių, susijusių su Mažąja Lietuva... K. Donelaitis, L. Rėza, Vydūnas, M.K. Čiurlionis, ornitologas J. Theinemann, Thomas Mann ir kiti.

Mielos lietuvių,
Mieili lietuviai,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba nuoširdžiai sveikina Lietuvos žmones ir po pasaulį pasklidusius lietuvius, laimingai sulaukusius šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų

Iš naujo užgimęs Išganytojas teatneša taiką bei ramybę į Jūsų namus, telaimina Jus visus, žengiančius į Naujuosius Metus. Tepadeda Jis mums; ir Lietuvos žmonėms, ir pasaulyje išblaškytiems lietuviams jungtis po Nepriklausomos Lietuvos vėliava ir dirbti jos gerovei bei visų lietuvių išlikimui savo tautai ir Valstybei, kad ateinančiais metais mūsų gyvenimas būtų gražesnis, prasmingesnis, turtingesnis.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų!

Tautos Fondas sveikina šv. Kalėdų ir Naujųjų 1994-ųjų Metų progą: visus aukotojus, jų šeimos narius bei organizacijų veikėjus, kurie visuomet tikėjo ir stipriai rėmė Lietuvos prisikėlimo pastangas ir aukojo Lietuvos laisvinimo darbams įgyvendinti visus tuos, kurie supranta sunkią Lietuvos padėtį ir iš naujo ryžtasi aukoti ir pasiaukoti tikros Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimo darbams tęsti. Ne Lietuvos valdžia reikalinga paramos, bet lietuvių tauta siekia mūsų dosnios pagalbos. Dedikuokime 1994 metus Lietuvos – 76-ųjų metų nepriklausomybės atstatymo metais. Remkime Lietuvą savo darbais ir lėšomis per Tautos Fondą.

Tautos Fondo Taryba

Juozas Giedraitis
Jaunutis Nasvytis
Jurgis Valaitis
Marija Žukauskienė
Algirdas Lukoševičius
Aldona Mackevičienė
Evaldas Remėza
Vacys Steponis
Rimas Vaičaitis
Jonas Vainius
Aleksandras Vakselis
Vaiva Vėbraitė-Gust

Algis Vedeckas
Jonas Vilgalys
Jadvyga Vytuvienė

Tautos Fondo Valdyba

Aleksandras Vakselis
Astra Bilerienė
Rimantas Bitėnas
Aldona Katinienė
Vytautas Kulpa
Vida Penikienė
Algis Vedeckas

Nutarta knygos leidimą paremti \$1000 – suma.

Lietuvininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" p-ko V. Petraičio kvietimu Fondo p-kui teko dalyvauti lietuvininkų bendrijos posėdyje Klaipėdoje, kur buvo iškel-tas pageidavimas finansiškai remti doktorantus, rašančius darbus Mažosios Lietuvos tematika. Rimčiausia kandidatė tokiai stipendijai būtų Klaipėdos universiteto Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos tyrimo centro laborantė Silva Pocyte, kurios ir diplominis darbas buvo Mažosios Lietuvos tematika. Fondo Valdyba savo paskutiniame posėdyje ir nutarė jai skirti per Vilniaus Universiteto doktorantūros skyrių dviejų metų stipendiją U.S. \$1500 – metams, pradedant nuo 1994 metų rudens.

**LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VADOVAI NEUŽMIRŠO
MAŽOSIOS LIETUVOS.**

Į Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio š.m. rugpjūčio 9 d. Lietuvos Respublikos Prezidentui Algirdui Brazauskui laisšką, kuriame Lietuvos Vyriausybė prašoma atkreipti veiksmingą dėmesį į šiandieninę tragiską Mažosios Lietuvos

būklę, Lietuvos Respublikos Prezidento referentė užsienio politikai V. Motulaitė atsako:

Lietuva, atgavusi nepriklausomybę, 1991 m. liepos 29 d. su Rusijos Federacija pasirašė sutarti "Dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų". Sutartyje, pasirašytoje V. Landsbergio ir B. Jelcino, abi šalys patvirtino savo ištikimybę JT Įstatų bei Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos dokumentų tikslams ir principams. Šiais principais vadovaudamasis Lietuva ir Rusija oficialiai pareiškė, kad neturi teritorinių pretenzijų viena kitai. Sutartyje Rusija išpareigoja Lietuvos Respublikos piliečiams arba asmenims, turintiems teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę nuolat gyvenantiems Rusijos Federacijoje, garantuoti pilietines ir politines, socialines, ekonomines bei kultūrinės teises; etninėms ir kalbinėms mažumoms – teisę naudotis savo gimtąja kalba, kultūra, išpažinti savo religiją.

1993 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo bei Rusijos Federacijos švietimo ministerijos pasirašė susitarimą, (Nukelta į 8 psl.)

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Visiems mūsų kepyklos klientams, perkantiems mūsų skanią duoną ir pyragus, restorano lankytojams, o taip pat visiems Clevelando ir apylinkių lietuviams, geriausius šv. Kalėdų sveikinimus ir 1994 metų linkėjimus siunčia

REINECKER'S BAKERY

RICHARD ir MAGDALENA REINECKER, savininkai

PARTY'S CENTER AND CATERING

8575 Free Way Drive, Macedonia, Ohio 44056

Tel. 467-2221

KŪRYBA IR MOKSLAS

IŠEIVIS LIETUVIS GAUNA LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS GARBĖS DOKTORATĄ

Alf. Petrutis, Cape Cod MA

Tolima, negausi lietuvių kolonija – Cape Codo apylinkės tautiečiai susilaukė malonios staigmenos, kai čia iš Vilniaus per Chicagą atvyko Lietuvos Mokslų Tarybos pirmininkas Dr. Leonas Kadžiulis su specialia misija: įteikti prof. emeritui Dr. Jonui VENGRIUI Lietuvos Žemės Ūkio akademijos Kaune diplomą, kuriuo jam suteikiamas garbės daktaro titulas.

Šeimos rūpesčiu ir talkinant vietos apylinkės valdybai, š.m. gruodžio 2 dieną CRAIGVILLE CONFERENCE CENTER vienos vilos salėje buvo suruoštas susirinkimas, kurin buvo sukviesta apie keturiasdešimt vietinių ir iš kitų miestų veikėjų.

Renginys susidėjo iš dviejų dalių: akademinės ir vaišių.

Svečias prof. Dr. Leonas Kadžiulis, padaręs trumpą įvadą, pabrėžė, kad garbės daktarato suteikiamas Vengriui nėra joks apdovanojimas, o tikrai Lietuvos žmonių padėkos išraiška tiems, kurie išliko lietuviais ir nepamiršo savo krašto. Po to Kadžiulis paspaudė naujam garbės daktarui Vengriui ranką ir įteikė jam diplomą. Jame sakoma, kad už nuopelnus agrikultūros srityje Dr. Jonui Vengriui uždėjo iš Lietuvos atvežtą, specialiai šiai progai skirtą, išaustą juostą.

Dr. Jonas Vengris, dėkodamas Lietuvos Žemės Ūkio Akademijai už suteik-

tą garbę, prisiminė savo ALMA MATER – Lietuvos Žemės ūkio akademiją, Dotnuvoje kurioje kalbėjojo žodžiais jis gavęs pirmuosius mokslo pagrindus.

Vaišių metu, po kavutės ir šampano, visi svečiai naujam garbės daktarui sugiedojo Ilgiausių metų...

Jonas Vengris yra gimęs 1909 m. Deglėnų sodžiuje, Panevėžio apskr. 1936 m. baigė Lietuvos Žemės Ūkio Akademiją Dotnuvoje. Po to dvejis metus studijas gilinavo Vokietijoje, ir Bonos universitete gavo agronomijos mokslo daktaro laipsnį. Pokario metais Vokietijoje profesoriavo Pinnebergo / Hamburgo pabaltiečių universitete, o atvykęs Ameriką – buvo priimtas docentu į Massachusetts valstijos universitetą Amherste. Tenai dirbo daugiau nei 30 metų.

1981 m. pasitraukė pensijon, turėdamas ordinarinio profesoriaus titulą. Šiuo metu jis ir žmona Ona, buv. Žemės Ūkio Akademijos asistentė, gyvena Osterville, Cape Code.

XVII VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJA BUS SKIRIAMA IŠEIVIJOS IR LIETUVOS RAŠYTOJAMS

1994 metais kovo mėnesį bus Montrealyje, Kanadoje, įteikta septynioliktoji, Vinco Krėvės vardu pavadintoji, literatūrinė premija, kurią įsteigė 1952 metais Lietuvių Akademinis sambūris Montrealyje. Ji skiriama už dviejų metų laikotarpį išleistas grožinės literatūros knygas.

Pagal naujus nuostatus, XVII V. KRĖVĖS literatūrinė premija bus skeliama pusiau: viena jos dalis bus skiriama išeivijos rašytojams, kita – Lietuvos. Išeivijos rašytojų bus svarstomos ir jau kitom premijom premijuotos knygos, o Lietuvos rašytojų kandidatus rekomenduos Lietuvos Rašytojų Sąjungos vadovybė. Bus premijuojamos knygos, išleistos 1992 ir 1993 metais. Kaip ir anksčiau, išeivijos rašytojų bus svarstomos tikrai knygos atsiųstos V. KRĖVĖS lit. premijos vertinimo komisijai.

Iki šiol VINCO KRĖVĖS literatūrinę premiją yra gavę šie rašytojai: Jonas Aistis, Jonas Mekas, Kostas Ostrauskas, Vincas Ramonas, Algimantas Mackus, Marius Katiliškis, Kazys Barėnas, Eduardas Cinzas (du kartu), Juozas Kralikauskas, Antanas Vaičiulaitis, Liūnė Sutema, Tomas Venclova, Kazys Bradūnas, Henrikas Nagys, Leonardas Žitkevičius.

Knygas prašome siųsti šiuo adresu: NEPRIKLAU-SOMA LIETUVA, redakcijai (V. Krėvės lit. premijos vertinimo komisijai)

7722 George St.,

LASALLE, P.Q.

H8P 1C4 CANADA

Premijos dydis ir tikslai įteikimo data bus paskelbti vėliau.

Lietuvių Akademinis Sambūris Montrealyje

JAV LB KULTŪROS TARYBOS IR LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJOS

Premijos įteiktos literatūros ir muzikos vakare lapkričio 26 d. Chicagos Jaunimo Centre.

Žurnalistų premija paskirta J. Žygui iš Chicagos, muzikos – A. Kepalaitei, tautinių šokių mokytojai – J. Matulaitienei, dailės – E. Urbaitytei, visos trys iš New Yorko.

Meninę programą atliko pianistė Aldona Kepalaitė iš New Yorko ir aktorė-deklamatorė Virginija Kochanskytė iš Lietuvos.

Mums malonu pasveikinti **Juožą Žygą**, šiemet gavusį žurnalistų premiją ir palinkėti visada išaštrintos aktualių reikalų plunksnos.

Dr. Jono VENGRIO pagerbimas Cape Code 1993.XII.2. Iš kairės: Ona Vengrienė, Dr. Jonas Vengris. Kalba – Dr. Leonas Kadžiulis – Lietuvos Mokslų Tarybos pirmininkas Alf. Petručio nuotr.

NAUJA KORP! NEO-LITHUANIA KNYGA

Knyga yra gražiai atrodanti, 462 puslapių, kietu tamsiai žalios spalvos viršeliu su korporacijos insignija. Knyga yra gausiai iliustruota ir apima ne tik Korp! Neo-Lithuania, bet joje yra apibūdinta ir kitos tautinės korporacijos – Jaunoji Lietuva, Filiae Lithuaniae, Lietuva, Herkus Monte, Geležinis Vilkas, Viltis ir Tautinis Akademinis Sambūris.

Knygą paruošė redakcinė kolegija, kurią sudarė:

Jonas Jurkūnas, Vaclovas Mažeika, Ignas Andrašiūnas, Audronė Gulbinienė, Antanas Juodvalkis, Juozas Jurevičius, Vytautas Račkauskas ir Mečys Valiukėnas. Knygą išleido ir platina Korporacijos Vyriausioji Valdyba.

Pirmoje eilėje knyga bus išdalinta ir išsiuntinėta visiems garbės prenumeratoriams bei rėmėjams, kurių sąrašas pridėtas knygos gale. Taip pat nemažas skai-

čius knygų bus pasiųsta į Lietuvą.

Visi tautinių korporacijų korporantai prašomi šią knygą įsigyti ir su ja prisiminti savo jaunystės dienas.

Knygos kaina – 30.00 dol. Persiuntimo išlaidos – 2.50 dol. Užsakant knygą čekius (32.50 dol.) rašyti Korp! Neo-Lithuania vardu ir pasiųsti kol. Algiiui Augaičiui 505 S. Nolton Willow Springs, IL 60480

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

Šv. Kalėdų proga sveikinu savo pacientus, artimuosius, savo tėvelius - Mariją ir Igną, brolių Julij ir jo vaikučius – Andrių ir Kristiną

Dr. Viktoras Stankus

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,

tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujamų ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykites Šluto radijo valandos sekma dienais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga

GRAŽIAI SKAMBA SIETYNO DAINOS

Jurgis Janušaitis

Daytona Beach, Fl. lietuvių telkinyje kultūrinė veikla prasidėjo beveik prieš vienuolika metų, kada čia įsikūręs gražus burys lietuviškų šeimų susiorganizavo į Lietuvių klubą, o atvykusi iš Los Angeles dramos sambūrio režisierė ir aktorė Dalila Mackialienė aktyviai ėmėsi telkti bendram darbui balsingus, gebančius vaidinti, deklamuoti žmones. Jau 1982 m. Kalėdiniam pobūvyje buvo parodytas pirmas jos organizuotas renginys – kalėdinė programa, kurią atliko dail. J. Sodaitis, B. Kožienė ir D. Mackialienė.

1982-83 metais D. Mackialienė ir operos solistė J. Daugėlienė suorganizavo dainininkų grupę, kuriai vadovauti pakvietė ką tik čia įsikurusį muz. Antaną Skri-

dulį. Tų pačių metų kalėdiniam pobūvyje ši grupė jau atliko didesnę programą, sudainavus keletą dainų su įdomiais poezijos intarpais.

Taigi, nuo pirmo grupės, kuri vėliau pasivadino Sietyno vardu, didesnio pasirodymo 1983 m. gruodžio mėn., šiemet sukanka dešimt metų. Šią sukaktį Sietynas ruošiasi paminėti š.m. gruodžio 12 d. specialiu koncertu.

Per savo veiklos dešimtmetį Sietynas nuveikė didelį prasmingą kultūrinės veiklos darbą.

Sietyniečiai su pasisekimu koncertavo Miami, Pompano Beach ir St. Petersburg. Visur jų koncertai iš klausytojų susilaukė gražaus įvertinimo.

Neišdildomą iš atminties

PABALTIEČIŲ PASITARIMAS...

(Atkelta iš 6 psl.)

rėmuose. Siūlomoji "Tarkos Partnerystė" reikštų bendradarbiavimo pritaikymą kiekvienai valstybei atskirai, atsižvelgiant į jos galimybes ir norus. JAV yra įsitikinusi, kad siūlydama šį naują variantą, ji nesuteikia veto teisės Rusijai, kurią ji galėtų panaudoti prieš Rytų Europos kraštus. Tačiau lieka faktas, kad Rytų Europa ieško NATO saugumo garantijų, kurių Vakarų Europa ir JAV nėra pasiruošusios suteikti.

Šia proga buvo iškeltas "Baltic American Enterprise

Fund" klausimas, kurio organizacija labai vėluoja. Buvo atsakyta, kad neužilgo bus paskirtas fondo pirminkas. JAV LB tikisi, kad fondas pradės veikti iki sekančios vasaros.

Šis susitikimas dar kartą parodė, kad JAV valdžios įstaigos kreipia didelę dėmesį į Baltijos kraštų bei Rytų Europos kilimo žmones, į jų organizacijas. Reikia tikėtis, kad šis faktas bus tinkamai suprastas, kad visų organizacijų vienybė bus išlaikyta, ir kad jų nariai toliau nepasigailės savo laiko ir energijos visuomeniniai veiklai.

Sietyno dalyviai atlieka žodinę programą vieno koncerto metu. Iš kairės Kazimieras Barūnas, Juozė Krištolaitytė – Daugėlienė ir Gediminas Lapėnas.

įspūdį paliko Sietyno specialios programos, minint įvairias Lietuvai brangias sukaktis. Iš tokių ypač pažymėtina, "Aušros" šimtmetį minint, statinėje formoje atlikta S. Čiurlionienės dramos "Aušros sūnus" ištrauka, A. Kairio dramos "Šventasis princas" montažas šv. Kazimiero minėjime, jaudinanti "Dedikacija nukankintiems" su choro dainų palyda, minint išvežtuosius, Vasario 16-tosios proga atliktas B. Brazdžionio kūrinys "Vaidila Valiūnas" ir daugelis daugelis kitų proginių renginių.

Per dešimtmetį Sietyno gretos keitėsi – vieni išvyko gyventi kitur, apgailestaujami jų netekimą, kiti atvyko naujai, juos sveikiname įsijungus į Sietyno gretas. Pagarbiai minėdami Sietyno dešimtmetį, jam dėkojame, jam linkime dar ilgai ilgai dainuoti, nežiūrint kasdien didėjančios metų naštos!

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikiname visus savo draugus ir pažįstamus ir linkime visiems linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Elena ir Vytautas Vidugiriai
Rancho Palos Verdes, CA

Waterview Properties **MLS**
of the Palm Beaches, Inc.

Ray Staškūnas
LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407-622-5000
North Palm Beach, FL 33408 407-626-6562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

KĄSNIS JUODAI DIENAI

Kazys Simanonis

Dirvos konkurso pirmos premijos laimėtojas

III

Nuo tos įsimintinos Žolinų šventės ir žiemą įvykusių jo vedybų su Julijona praėjo daugiau negu dešimt metų. Beveik viskas vyko taip, kaip buvo numčiusi Julijona ir ko siekė jis pats, vesdamas turtingą našlę. Ne, ne viskas. Jų vedybas pagreitino pati Adaliutė, kuri dar tą patį rudenį ištekojo už vakaronėje sutikto pusponio – Galinio sūnėno, mieste dirbančio kanalizacijos darbininku. Adaliutė persikėlė gyventi į miestą, ir meilūs susitikimai po alyvomis nutrūko kaip gražus sapnas. Pasakoja žmonės, kad Adaliutės vyro darbas sunkus ir bjaurus, kad lisdamas į kanalizacijos angą,

jis kaskart išgeria – kitaip negali iškęsti smarvės. Netruko įprasti gerti ir po darbo, o dabar jau, kiek uždirba, tiek prageria. Vargšė Adaliutė! Kas kaltas dėl jos sugriuvusių svajonių, dėl jų abiejų laimės?

O jis? Jis pasiekė to, ko siekė, tik ne Julijonos dileriais, o šitom dviem nuo darbo suaižėjusiomis rankomis. Jau pirmaisiais poveidybiniais metais, sujungus Julijonos pusvalakį ir jo ketvirtuką, padėtis labai pagerėjo: nesunku buvo išlaikyti kelias karves ir prieauglį, du darbininkus arklius, auginti trejetą bekonų pardavimui, lašininį savo reikalams. O kur dar avys, vištos, kalaku-

ta! Visokio maisto buvo per akis, o išeiginių drabužių ir batų, parsivežtų iš Amerikos, užteko ir užteks dar ilgiems metams. Nebereikėjo bermui mokėti algos, o ir samdinei Onai atsilygindavo daugiausia maistu, vilnomis, linais. Gauti pinigai už sviestą, lašinius, grūdus buvo kaupiami litas prie lito vadinamai "juodai dienai". Padėtis dar labiau pagerėjo, kai kaime atidarė pieno priėmimo punktą: nebereikėjo terliotis su grietine ir sviestu, pieną teko nešti tik kelis žingsnius, o už jį per mėnesį gaudavo iki šimto litų. Viskas, kas likdavo sumokėjus žemės mokesčius, ėjo į tą pačią "juodos dienos" taupyklę. Kai po penkerių metų kaimą išskirstė į vienkiemius, Julijona pasistengė, kad jų sklypas sietųsi su Sviderskio dvaro žemėmis, iš kur nesunku buvo nusipirkti dar kelis trokštamus hektarus. Julijona neskubėjo pirkti žemės: ji neketino išleisti

dolerių, o juo labiau aukso. Naujus pastatus reikėjo pastatyti sutaupytais litais, ir tik vėl pripildžius taupyklę, bus galima galvoti apie dvaro žemę.

Statyboms buvo iškirstas rėžių galuose buvęs miškas, šiek tiek nupirkta, šiek tiek panaudota dar nesutrūnyusių sienų iš senųjų pastatų – litų reikėjo tik lentpūvei ir statybininkams.

Dabar viskas nauja, erdvu, patogiu. Nebereikia samdyti piemens: karvės ir arkliai rišami čia pat ganykloje grandinėmis, avys ganosi slankiojančiame užtvare. Per tuos metus iš prieauglio padaugėjo karvių, arklių, avių... Dar metai, ir Stumbriai visų nuostabai ir pavydai būtų važiuę į atlaidus juodai blizgančiu, vos sulaikomu erzilu. Rodos, reikėjo gyventi ir norėti. Bet...

Ir ne vienas "bet".

Julijona nepasikeitė. Jis kaip buvo pas ją juodadarbiu bernu, taip ir liko, tik

dabar jau be algos, be laivos dienos, be vakaronių. Nematė jis ne tik jos aukso, šilkinį apdarą, bet greit neberado šiltos lovos. Gal jai ir nebereikia vyriškų glamonių, o jis ilgisi švelnios moteriškos rankos, tokios, kokia buvo Adaliutės. Kas vakarą, atsigulęs atskiroje lovoje, jis svajoja apie ją, kartais net jaučia jos saldų pabučiavimą. Galėtų jis susirasti Dagiliuose kitą, jauną, sakysim, Juodeikių Marijoną, kuri jį kalbina, meiliais žvilgsniais svaidosi, bet nenori gadinti gero ūkininko vardo, už kurį šiaip ar taip jį gerbia visa apylinkė, net pats ponas Sviderskis. O ir Adaliutės meilės nenori ištrinti iš atminties. Vien svajonė apie ją tokia saldi, kad verta pamiršti visas nuoskaudas ir gyventi...

Galima būtų gyventi, bet Julijonos ranka kieta ir liežuvis aštrus. Julijona nepataikauja jam, jaunam vyrui, o dažnai iškoneveikia už tai,

Tautininkai kviečia

I TALKĄ SAUGIAI LIETUVAI KURTI!

Tautininkų iniciatyva Sąjungos būstinėje Vilniuje įvyko keletas susitikimų su Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), Krikščionių demokratų partijos, Liberalų sąjungos, Demokratų ir Centro partijų lyderiais, siekiant padėti pamatus dešiniųjų jėgų politinei santarvei ir pasirengti artėjantiems savivaldybių, o galbūt ir Seimo rinkimams.

Paskelbtas tautininkų pareiškimas "Į talką saugiai Lietuvai kurti", kuriame pareiškta, kad atėjus į valdžią Demokratinei darbo partijai, padėtis krašto ūkyje ir visuomenėje pablogėjo: atstovaujamoji demokratija paverčiama farsu, nekuriama reali Lietuvos ūkio pertvarkymo ir vystymo programa, Lietuvos ūkininkai ir kiti žemdirbiai varomi į bankrotą, sunaikintos žmonių daugelį metų kauptos santaupos, nesutvarkyta mokesčių sistema, išgali organizuotas nusikalstamumas, nepaisoma lietuvių tautinių interesų. Dėl gyvenimo lygio didžiulių disproporcijų tarp daugumos ir korumpuotos mažumos iškilo pavojus Tautos vienybei. Tautininkai mano, kad Demokratinės darbo partijos valdymas yra žalingas Lietuvai, todėl ji turi pasitraukti ir kviečia opozicijos jėgas organizuoti plačią jų koaliciją, sudaryti šešėlinę vyriausybę, parengti

bendrą veiksmų programą ir ruošti savivaldybių ir Seimo rinkimus.

Partijų atstovų susitikime su Lietuvos Prezidentu Algirdu Brazausku tautininkai nedviprasmiškai pareiškė, kad Lietuva turėtų neatidėliojant prašyti priimama į NATO. Prezidentui įteiktas dešiniųjų partijų kreipimasis dėl Lietuvos Respublikos integravimosi į šią organizaciją.

LTS pirmininką Rimantą Smetoną, Seimo narius tautininkus Mečislovą Treinį ir Leoną Milčią jų prašymu priėmė Vilniaus Arkivyskupas metropolitas Audris Bačkis. Aptarti aktualūs tautininkams ir Bažnyčiai reikalai Lietuvoje ir atskiruose jos regionuose.

Paskelbtas Centro sąjungos, Demokratų, Krikščionių demokratų, Nepriklausomybės partijų, Tautininkų sąjungos, Tėvynės sąjungos ir Žaliosios partijos bendras pareiškimas Respublikos Prezidentui, Seimo Pirmininkui, Ministrui Pirmininkui ir Generaliniam Prokurorui dėl padėties Rytų Lietuvoje. Pareiškime, be kita ko, reikalaujama, kad sutarties su Lenkija preambulėje arba atskiroje kartu pasirašomoje deklaracijoje būtų įvardinta ir įvertinta agresija, okupacija ir aneksija Lietuvos atžvilgiu 1920-1939 m., peržiūrėti ir pakoreguoti

įstatymai, kad apsaugotų valstybinę kalbą ir Vilniaus bei Šalčininkų rajonų administracijoje dirbančių lietuvių ir kitų piliečių teises, patikrinti Lenkų sąjungos Lietuvoje perregistravimo teisėtumą, sustabdyti Lietuvos valstybei priešišką nelegalių organizacijų veiklą.

Taip pat paskelbtas pareiškimas dėl karaliaučiaus srities. Tautininkai mano, kad dabar svarbiausiu laikytinas siekis šią sritį demilitarizuoti, o tarptautinėse organizacijose sprendžiant šios srities likimą turėtų būti atsižvelgiama į Lietuvos istorinius, tautinius, kultūrinius, ekonominius ir valstybinius interesus. Lietuvos Vyriausybė neturėtų sudaryti su Rusija tokių sutarčių, kurios reikštų Rusijos Federacijos suverenumo de jure pripažinimą Karaliaučiaus sričiai.

Tautininkų sąjungos valdyba su pasitenkinimu pritarė ALTS valdybos nutarimui ir pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno pastangoms 1994 m. vasarą sušaukti abiejų valstybių lietuvių tautininkų susirinkimą. LTS valdybos nuomone, esant galimybei, į susirinkimą derėtų kvieisti ir kitų šalių lietuvių tautininkus, ši gražų renginį atitinkamai įvardinant.

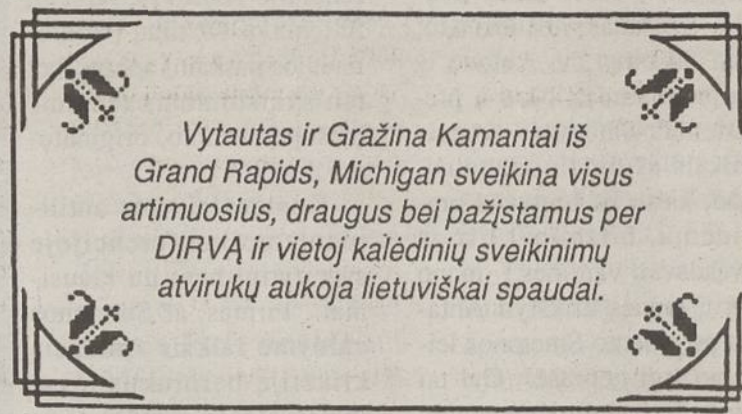
R. Giliauskas
LTS sekretorius

Skaitlykit ir platinkit
DIRVA

Lietuvos Tautininkų veiklai plėsti vajeaus komitetas gavo šias aukas

Marija Vaitkus,	Belleville.....	250.00
V. Kažemėkaitis,	Racine.....	30.00
E. Bulotienė,	Detroit.....	25.00
E. ir M. Valiukėnas,	Chicago.....	50.00
D. ir V. Baziai,	Oak Lawn.....	25.00
J. ir M. Abromaitis,	Palos Heights.....	10.00
Julius Gelažius,	Hickory Hills.....	100.00
Irena Vaitkus,	Chicago.....	10.00
Ed. Šilingas,	Racine.....	30.00
Vytas Paulionis,	Chicago.....	25.00
Dr. B. ir G. Ročkaitis,	Oak Park.....	20.00
Dr. L. ir I. Kriaučeliūnas,	Lemont.....	1,000.00
Marija Mažionytė-Happ,	Milwaukee.....	50.00
P. Molis,	Shrewsbury.....	10.00
J. Pupininkas,	St. Peters. Beach.....	20.00
P. Kinderis,	Chicago.....	25.00
J. Deksnys	Danbury.....	20.00
V. ir V. Mažeikiai	Park Ridge.....	100.00
V. Chainas	Naples.....	25.00
Stasė Bliudžius,	Southfield.....	50.00
A. Korsakas	Jacksonville.....	10.00
Juozas Briedis	West Bloomfield.....	10.00
K. Milkovaitis	Yorba Linda.....	25.00
V. Kasniūnas,	Beverly Shores.....	25.00
J. Bogačiūnas,	Laconia.....	100.00
A. Pavilionis,	Lemont.....	5.00
Z. ir V. Grybinas,	O'Fallon.....	15.00
A. ir E. Barčas,	Sun City West.....	20.00
K. Jonaitis,	Chicago.....	10.00
E. Bartkus,	Beverly Shore.....	250.00
J. Žemaitis,	Cicero.....	25.00
B. Maurutis,	St. Peters. Beach.....	10.00
K. Mitinas,	Fremont CTR.....	5.00
L. Dovydenas,	Lenox.....	20.00
Z. Korius,	Santa Monica.....	25.00
J. Juozaitis,	Juno Beach.....	50.00
J. Kučinskis	Miami Beach.....	20.00
A. Dilba	Philadelphia.....	25.00
K. Linkus,	Miami Beach.....	10.00
J. Povilaitienė,	Omaha.....	15.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

kad nepataikai padaryti taip, kaip ji nori, o ginčytis ar prieštarauti nė nebandyk! Jis nesiginčys ir neprieštaraus – jis nenori barnių šeimoje. Antai anądien nutruko dvyloji nuo grandinės ir išmindė, išguldė vasarą. Pasipylė priekaištai, burnojimai, kokių nė vienas bernas nepakestų, o jis, šeimninkas, turi nuryti karčią seilę tylomis. Ar naujiena karvei nutrukti! Ar pirmas kartas! Po tokių neužtarnautų priekaištų oras bemas išeitų, nesulaukęs metų galo, o jis, šeimninkas, to negali padaryti.

Nors... Kas jį čia laiko? Vaikų nėra. Gal dėl jos amžiaus, gal dėl nevaisingos prigimties... Jis pasiūlė paįminti auginti bent vieną vaiką iš gausios Angelės šeimos ir įsūninti – juk teks vieną kartą mirti, kam nors palikti žemę ir turtą. Julijona sutiko priimti gyventi vyriausiąją Angelės dukterį Stasę, bet nesutiko jos įdukrinti: tegu gyvena, tegu dir-

ba, kaip ir jie, tegu užsitarnauja palikimą. Stasė, kuriai jau ėjo trylikti metai, motinos įkalbėta, atėjo su džiaugsmu, bet pagyveno tik vienerius metus. Nors ji buvo gerai aprengeta ir sočiai pavalgusi, bet jai nepatiko prižiūrėti karves, avis, lesinti vištas, skusti bulves, atlikti kitus ruošos darbus, kuriuos Julijona pati dirbo kruopščiai ir to paties reikalo iš augintinės. Taip elgtųsi ir tikri tėvai, bet žmonėms neįrodysi. Pasklido kalbos, kad Stumbriai skriaudžia svetimą vaiką.

Kai išėjo Stasė, Domas prašė priimti seną jo motiną, kuriai buvo jau per aštuoniasdešimt. Motina silpnai matė akimis, negalėjo dirbti smulkesnių ruošos darbų, neretai ką nors išversdavo, sudauždavo. Nepatiko nei Julijonai, nei jam pačiam, ir motina išėjo gyventi pas sūnų Juozą, kur nors darbymečiu galėjo pasaugoti mažuosius.

Vėl jie liko vieni, tik

samdinė Ona, tapusi beveik namiške, pastoviai dirbo ūkyje – prisitaikė prie Julijonos įgeidžių.

O jis, šeimninkas, negali ir nenori taikstyti. Vis dažniau, palikęs nebaigtą darbą, išeina iš namų, ateina į pušynėlį, kur galima nusiraminti, pasvajoti apie Adaliutę, apgailėti nebepataisomą klaidą. Ir ne vien dėl to. Čia jis susitinka su panašiais, kuriems namuose per ankšta.

Jų laimei senelis Bakas pušelėmis apaugusioje skardžio papėdėje paliko savo begriuvančią trobelę.

Bakas! Kur jis dabar beklajoja? Ar bėra gyvas? Domas daug buvo girdėjęs apie atsiskyrėlį Baką ir tik vieną kartą jį buvo matęs savo akimis. Važinėjo žilagalvis senelis kaimo keiliukais, pasikinkęs du ožius į mažus, žemus ratukus, kuriuose pupsojo keli maišeliai gal su maistu, gal su indais ar kitokiais rakandais.

Bakas, kaip pasakoja senieji kaimo žmonės, papra-

šęs pono Sviderskio išsikasė olą pušynėlio skardyje, jos šonus ir lubas sutvirtino stulpeliais, išpynė karklo vytelėmis, kad neįgriūtų, stogelį, kiek jo dar reikėjo, apdėjo samanomis ir eglų šakomis, priekinę angos dalį užtvėrė dviguba tvora, jos tarpus prikūrė su šiaudais minkymo molio, įstatė medines dureles. Viduje sumūrijo mažą krosnelę iš akmenų, išvedė dūmtraukį. Šitaip įsikūręs, jis galėjo iškėsti ir šaltą žiemą kartu su ožiais. Pasakoja, kad tokių buveinių jis buvo išsikasęs ir kitose nuošalesnėse vietose. Jos buvo vadinamos Bako trobelėmis, ir niekas, išskyrus vėją ir liūtį, jų tyčia negriovė.

Ne, Bakas nebuvo pamišęs ar silpnaprotytis, tempiantis su savimi gelžgalius ar skardines. Prisimena Domas, kad jo tėvas Mykolas visuomet aplankydavo Baką, kai tik šis pasirodydavo Dauboje. Bakas buvo pasaulio matęs, daug žinojo ir visuomet išmintingai patar-

davo.

Išminčius be namų! Gal jo likimas buvo panašus į Domo, o gal dar liūdnesnis? Ne, bjauresnio likimo už Domo nė pats velnias nesugalvotų...

– Tfu! – nusispjauna Domas, pasiražo, ima raustis kišenėse, ieškodamas tabako; Julijona bus iškrausčiusi iki paskutinio lašo – nė degtukų nepaliko.

Saulė jau netoli laidos. Domas atsistoja. Pro pušelių tarpą matyti kelelis, kuriuo turi ateiti dar du vyrai – jie atsineš ne tik tabako, bet ir naminės. Jie azartiški "vežimo" lošėjai. Namuose tarp vaikų ir moterų taip nepasišakosi. Domas vėl sėdasi, vėl mąsto.

Neramūs laikai, ir nežinia, kada ir kuo jie baigsis. Tik permai užėjo bolševikai, apkarpė dvarus ir stambesnius ūkius, sunaikino litą, nusiaubė ir vidutiniokus, reikalaudami pyliavų.

(Bus daugiau)

IR APIE SAVUS REIKALUS GALVOJANT

(Atkelta iš 3 psl.)

Jau dabartiniais premjierio Vagnoriaus laikais, išleista laikinų talonų valiuta buvo vadimama "Vagnoriais". Abejoju ar, trumpai apyvartoje naudoti, menkaverčiai "Vagnoriai" įeis į istoriją, galės lygintis su Stulginskio pusbonkiu ar Napoleono tortu.

Yra tik laiko reikalas, kada Lietuva sugalvos koki tinkamą daiktą ir "Brazausku" pavadinti. Telieka spėlioti ar, prieš Brazausku ką nors pavadinant, tiktų jo paties atsiklausti. Mandagūs (o gal tų pačių nacių įbauginti) vokiečiai Hitlerio klausė. Lietuviai neatsiklausė nei Napoleono nei Stulginskio. O gal skaitytojai gali ką nors čia pasiūlyti? – Rašykite kad ir DIRVAI!

Grįžtant prie kūdikių krikštijimo, tai, prisipažinsiu, kad mane, 1932 gimusį, tėvų pageidavimu, kan. Tumas pakrikštijo Antanu Vytautu. Esu tikras, kad antrojo vardo parinkimą įtaigojo 1930 m. visoje Lietuvoje švęsti Vytauto Didžiojo metai. Mūsų šeima, matyti, tebegyveno tos šventės dvasia. Antanas, nežinūrint to, kad tai buvo šv. Antano iš Paduvos vardas, buvo ir prezidentas Smetona. (Anais laikais aš didžiudavau, kad, kartu su Lietuvos prezidentu, birželio 13 ir aš švėsdavau vardines.) mano tėvai manęs krikštyti Antanu prezidento Smetonos leidimo irgi neprašė. Gal tai buvo šiek tiek nemandagu, tačiau tai bent "nėjo" prieš tuometinius valstybės ar Bažnyčios įstatymus.

Tačiau Antano Smetonos prezidentavimo laikais berniukų krikštijimas Antanais man dabar kelia nerimą. Aš dabar nebežinau, ar man duotas vardas tik nebus tuometinio nacionalizmo sakralizavimas, o gal tiesiog

šiokia tokia klaida... (Apie klaidų sakralizavimą skaitėme DRAUGE VI – 12. DIRVOJE VII-15 ir kitur.) Pasiskaitęs dabartinių mūsų istorikų bei šiaip kai kurių intelektualų mintis, tikrai norėčiau sužinoti, ar tie visi anų laikų Antanai nebuvo lietuvių tautos vadizmo, nacizmo koks nors istorinis bruožas? Juk žiūrėkite, vienas mūsų Saulius (gaila, ne Paulius) šukuoja K. Škirpos raštus, rezistencinio Lietuvių Fronto genezę, ir ten ieško antisemitizmo žymių... Kitas mūsų Tomas (neaišku, kaip apaštalas – tikintis ar netikintis) bando suvokti ar 1941 m. sukilimas buvo akis dūmusio, neverto įvykio sakralizavimas ar klaida... Panašiai rašo ir Aleksandras, ieškodamas lyg hercų gimtosios nuodėmės lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės epizodikoje.

Visa šitai imdamas dėmesin, aš keliu berniukus krikštijusių Antanais istorinę reikšmę ir šią temą siūlau svarstyti 1994 m. liepos 6-10 d.d. Vilniuje ruošiamoje antilituanizmo konferencijoje (DIRVA, XI-11). Ši tema ne tik tiktų konferencijos paskaitų apimtį, bet ten svarstomoms temoms įneštų šviežumo, originalumo.

Konkrečiai, toje antilituanizmo konferencijoje svarstyti bent du klausimai. Pirmas, ar Smetonos valdymo laikais Antanais krikštiję berniukus tėvai turėjo slaptų minčių tuos vaikus padaryti naciais ar bent tautininkais? Antra, ar, Smetona, leisdamas berniukus krikštyti Antanais, tą reiškinį autosakralizavo ir čia padarė politinę klaidą? Šiuos klausimus nagrinėjanti paskaita konferencijon galėtų įnešti tikrai toli vedančias išvadas...

(1993-XII-5)

VEIDU Į MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(Atkelta iš 4 p)

kuriuo Rusija išpareigojo sudaryti palankias sąlygas lietuvių tautinės mažumos vaikams mokytis gimtąja kalba, susipažinti su savo tautos kultūra, istorija ir tradicijomis. Šių metų kovo mėnesį buvo patvirtintas konkretus priemonių planas 1993-1995 metams lietuvių tautinės mažumos Kaliningrado (Karaliaučiaus) srityje švietimo poreikiams tenkinti.

"Mažoji Lietuva ir joje gyvenantys lietuviai suvaidino žymų vaidmenį žadin-

dami tautinį kultūrinį Lietuvos atgimimą praeitame šimtmetyje ir šio šimtmečio pradžioje. Norėčiau patikinti, kad Lietuvos Respublikos vadovai neužmiršo šio krašto reikšmės Lietuvai ir nuolat rūpinasi abipusiai naudingų ryšių plėtojimu, lietuvių tautinės mažumos padėtimi Kaliningrado (Karaliaučiaus) srityje. Tačiau, būdami tarptautiniu subjektu ir laikydamiesi tarptautinių teisės normų, principų bei susitarimų, galime veikti tikrai jų rėmuose. Tam tikrą įtaką Lietuvos pozici-

Akademikai skautai su ambasadoriumi St. Lozoraičiu VIII-jo Mokslo-Kūrybos simpoziumo metu, Lemonte, 1993 - XI - 26. Sėdi, iš kairės: E. Korzonas, ambasadorius St. Lozoraitis, V. Adamkus. Stovi: A. Paužuolis, V. Mikūnas, J. Variakojienė, R. Griškelis, L. Maskaliūnas, V. Šliupas, R. Griškelienė, Z. Juškevičienė A. Stepaitis, L. Atepaitytė.

AR RINKIMAI RUSIJOJE...

(Atkelta iš 2 psl.)

ypač aštriai kritikavo V. Žirinovskį dėl jo požiūrio į branduolinį ginklą, vienašališką sienų praplėtimą, dėl etninių mažumų traktavimo ir pasakė, kad toks požiūris nepriimtinas visiems laisvę mylintiems Rusijos žmonėms, Amerikai ir visam pasauliui.

Beje, kai dėl Lietuvos, tai ankstesniuose V. Žiri-

jai šiuo klausimu, be abejo, daro ir didžiųjų Vakarų valstybių laikysena."

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas A. Slezevičius sutiko pasimatyti su Mažosios Lietuvos Fondo pirmininku V. Pėteraičiu š.m. rugpjūčio 3 d., bet įvykus lūžiui derybose dėl rusų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos Respublikos, Ministras Pirmininkas šaukiamas į nepaprastą Vyriausybės posėdį, tad Fondo pirmininkui teko pasimatyti su Vyriausybės sekretoriato vedėju Gyčiu Kaminsku. Per jį Vyriausybė buvo supažindinta su Fondo atsiektais ir siekiamais darbais ir išreikštas pageidavimas, kad Vyriausybė skirtų daugiau dėmesio Mažosios Lietuvos problemoms, ypač užnemuniečių likimui. Šiuo metu reikia dėti visas pastangas išsaugoti Mažosios Lietuvos istorinius ir architektūrinius paminklus, išlaikyti su tinkama priežiūra Donelaičio muziejų Tolminkiemyje, suintensyvinti lietuvių mokyklų bei draugijų rėmimą ir kt.

Atsisveikindamas su Vyriausybės atstovu, Fondo pirmininkas paliko abu MLF leidinius Ministrui Pirmininkui su įrašu: "Te Laima Jus lydi sprendžiant Mažosios Lietuvos likimą".

novskio pasisakymuose ji traktuojama kaip Rusijos gubernija. Komentuodamas klausimo dėl ultranacionalizmo pasekmių, Al Goras pasiūlė nukreipti savo žvilgsnius į tai, kas dabar dedasi Bosnijoje. Prezidentas B. Clintonas siūlė nereaguoti per daug jautriai, o palaukti ir pažiūrėti, kokie žmonės užims vietas parlamente, ką jie kalbės ir darys.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Maurukas S., Algonquin	10.00
Mečkauskas T., Lansing	10.00
Varanka T., Claredon H.	10.00
Mačernis P., Chicago	20.00
Jasas A., Chicago	15.00
Juodka V., Chicago	20.00
Kikutis K., Collinsville	10.00
Tiškus A., Lemont	20.00
Oksas I., Los Angeles	20.00
Bužėnas R., Los Angeles	70.00
Milaknis A., Santa Monica	20.00
Nausėda J., Woodland Hill	20.00
Satkus V., Canada	5.00

Šiaurys H., Canada	20.00
Tervydis Vl., Collinsville	10.00
Balsys J., Lakevine Villa	5.00
Lietuvių Fondas Lemont	2,000.00
Liet. Moterų Klubas	
Federacija Waterbury	25.00
Liet. Taut. Sąjungos	
Chicagos skyrius	100.00
Valiunas J., Shrewsbury	5.00
Izbickas L., Cotuit	25.00
Stankus P., Hartford	10.00
Nurka J., Hartford	5.00
Kriaučiūnas J., Putnam	5.00
Kuras P., Waterbury	5.00
Kasiuba T., Brooklyn	10.00
Mackevičius A., Kew G. H.	20.00
Bljudnikas S., Rochester	5.00
Zuras A., Rochester	10.00
Astra GJ., Baltimore	10.00
Penkiunas J., Annapolis	10.00
Kasaitis D., Baltimore	30.00
Damijonaitis P., Ormond B.	5.00
Manomaitis E., Juno	5.00
Damijonaitis K., Deerfield B	10.00
Dalinis P., St. Petersburg	10.00
Jurkūnas J., St. Petersburg	25.00
Smaizys St., St. Petersburg	20.00
Vaskys S., St. Petersburg	10.00
Varnelis G., Mentor	10.00
Dučmanas Z., Wickliffe	10.00
Natkvičius G., Wlby	10.00
Jonaitis I., Cleveland	10.00
Juškėnas G., Cleveland	20.00
Balanda E., Cleveland	5.00
Balas K., Cleveland	10.00
Balasevičius A., Cleveland	5.00
Juozapaitis S., Cleveland	10.00
Karsokas A., Cleveland	10.00
Rukšėnas A., Cleveland	5.00
Valys V., Cleveland	20.00
Kaunas V., Cleveland	10.00
Vasis A., Cleveland	5.00
Klimaitis F., Cleveland	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikiname mielus Lietuvių
Fondo narius ir visuomenę. Dėkojame
už Jūsų teikiamą paramą ir pritarimą
mūsų darbams remiant išėvijoje ir
Lietuvoje mums taip
svarbų tautinį išlikimą.
Asmeniniame gyvenime linkime
sėkmės ir sveikatos.
LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖ

■ Iaiškai Dirvai

Keturi mėnesiai

GERONTOLOGIJOS CENTRE VILNIUJE

Amerikos lietuvių spaudoj buvo keliamas klausimas dėl reikalingumo statyti pensininkams iš vakarų namus Lietuvoje. Atrodo, kad šis reikalas nejudė ir greičiausia nejudės ir artimoj ateityj. Tačiau, norintiems praleisti savo gyvenimo paskutiniuosius metus gimtąjam krašte yra galimybė ir dabar. Vilniuje, tarp Baltupių ir Jeruzalės priemiesčių, yra kaip tik tokia institucija tinkanti pensininkams. Tai Gerontologijos ir reabilitacijos centras, kuris priima pensininkus ir iš vakarų. Jame yra vienas aukštas kaip tik paskirtas tokiems pensininkams iš vakarų.

Pastatas yra 4 aukštų, statytas prieš 15 metų ir skirtas vadinamiems personaliniams pensininkams (buvusiems komunistų partijos veikėjams). Kambariai įrengti ir apstatyti gana gerai. Kiekvienas kambarys turi balkoną, centrinį šildymą, vonią. Tiesa, vonia yra įrengta pagal sovietinius standartus ir neprilygsta vakarietiškiems. Taip pat yra mažas šaldytuvas, bet nėra virtuvės. Butai yra vieno kambario, dviejų kambarių ir vienas net 3 kambarių.

Pastatas stovi nuošaliai nuo didelės gatvės parke, kuriame vyrauja lapuočiai medžiai. Todėl yra labai ramu, toli nuo triukšmo. Arti pastato nėra jokių kitų pastatų. Iki gatvės, kuria eina kelios miesto autobusų linijos, yra apie 150 metrų, jomis galima pasiekti bet kurią Vilniaus miesto vietą. Šalia pastato yra žemės, tin-

kamos daržui, kur galima norintiems ir galintiems auginti daržoves. Šalia, apie 200 metrų nuo pastato, yra šv. Kalvarijų katalikų bažnyčia.

Yra biblioteka, kur galima gauti knygų ir laikraščių. IV aukšte yra maža ligoninė. Taip pat yra elektrinis keltas kuriuo gali naudotis visi. Vietoj laiptų yra platūs kilimais iškloti takai į visus aukštus, kuriais daug lengviau eiti žmonėms, turintiems problemų su kojomis, bet nenorintiems varioti keltuvo. Yra 2 telefonai gyventojų patogumui. Taip pat kambariuose yra radijo aparatai, o televiziją reikia turėti savo. Mėgstantiems šiltai gyventi užsieniečiams duoda elektrinius nešiojamus šildytuvus.

Gyventi čia yra saugu, nes prie įėjimo yra 24 valandas budintis budėtojas, kuris tikrina visus ateinančius pašalinius, o nakčiai užrakina visas į lauką einančias duris. Be to, yra 24 val. budinti seselė, kurią galima prisišaukti kiekvienu paros laiku specialiu telefonu, kuris yra kiekviename bute. Taip pat yra ir keli gydytojai, kurių vienas būna ligoninėj ir naktį. Kiti gydytojai (akių, gerontologijos, dantų) būna paskirtom savaitės dienom ir priminėja pacientus. Yra tik ką įsteigta vaistinė, kur galima gauti paprastus vaistus.

Gyventojai aprūpinami lovos baltiniais ir skalbimu. Užsieniečiams yra priskirta viena seselė, kuri rūpinasi jų gerbūviu: nuperka vaisių, daržovių ir kitų dalykų pa-

gal pageidavimą.

Yra gimnastikos salė, aktų salė, net ir salė, kur kartais rodomi kino filmai, kartais koncertai. Yra didelė valgykla, kurioj prie atskirų staliukų sėdi po 4 valgytojus. Negalintiems ar nenorintiems ateiti nuneša valgyti į jų kambarius. Meniu yra paprasta, nėra labai įvairi, labai mažai daržovių. Ir visa tai, kas čia parašyta, gyvenant 1 kambario bute kainuoja mėnesiui \$350.00, 2-jų kambarių butelyj \$450.00. Jeigu 2-jų kambarių butelyj gyventų 2 asmenys, tada kaina būtų su visu išlaikymu \$600.00. Iš tų pinigų užsieniečiams už \$20.00 per mėnesį nuperka papildomai vaisių, daržovių ir kitų pageidaujamų maisto produktų, ar reikalingų daiktų.

Iš neigiamos pusės reikėtų paminėti nereguliarią tiekimą karšto vandens praitą vasarą. Dabar žiemos mėnesiais karšto vandens yra visą laiką. Galimas daiktas, kad ateityj taip bus ir vasarą.

Kita negatyvi aplinkybė yra rusų kalbos vartojimas. Dabartinių gyventojų tarpe yra keli rusai, kurie nemoka lietuvių kalbos ir kalba rusiškai labai garsiai, nekreipdami jokio dėmesio į lietuvių. Be lietuvių čia gyvena pora žydžių ir karaimė, bet jos kalba šiaip taip lietuviškai. Visi gyventojai yra seni tik ligoninėj yra ir jaunesni.

Tai tokie išpūdžiai po gyvenimo šiame centre 4 mėnesius.

Jo adresas: Gerontologijos ir reabilitacijos centras
Kalvarijų 223
2021 Vilnius Lietuva
(Lithuania)

S. Krosniūnas

MAŽOSIOS LIETUVOS SUKAKTIS ŠAUKIASI ATSAKymo

Lapkričio 30 dieną suka-ko 75 metai nuo svarbaus istorinio įvykio, kai Mažosios arba Prūsų Lietuvos Taryba 1918 metais paskelbė pasaulio žiniai to krašto prisijungimą prie naujai atstatančios Lietuvos valstybės ir kad ji pašvenčia visas savo jėgas to siekio vykdymui. To krašto lietuvininkams šis drąsus žygis po 600 metų svetimos priespaudos buvo tolygus Vasario 16-tosios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui Vilniuje.

Šimtmečių eigoje Mažajai Lietuvai buvo lemta patirti baisius kataklizminius smūgius. Šiandien esame liūdininkai to krašto visuotinio genocido, įvykdyto nacistinės Vokietijos ir komunistinės Rusijos žiauriausiomis priemonėmis. Ši atkakli ir didžiai nusipelnusi gentis baigė savo egzistenciją, pasilikdama gyva tik kalbiniais bei kultūriniais paminklais ir kovotojų kapais Nemuno ir Priegliaus krantuose.

Tas kraštas, tačiau, yra bendra visos lietuvių tautos gyvenimo geografinė erdvė, skirta jai istorijos ir apgyventa jos žmonių nuo neatmenamų amžių. Argi galima nuoširdžiai sielotis Lietuvos prisikėlimu, nusiunkant nuo Mažosios Lietuvos didžios tragedijos ir paliekant ją tyloje agresyvių valstybių grobiu?

Daug girdime apie teritoriniai nuskriaustų tautų – airių, armėnų, palestiniečių, žydų – ryžtingas pastangas, palydimas gyvybės aukomis, apsiungimui į savas tėvūnijas. Kas gi kalba šiandien už Mažąją Lietuvą ir jos teisę grįžti prie bendros tautos ir valstybės kamieno? Tai nėra kokia kolonija Afrikoje ar Azijoje, o tai kraštas "kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka"!

Lietuvos vyriausybės ir mūsų visuomeninių veiksmų nusikaltama tyła pasaulyje sukuria iliuziją, lyg tai būtų kažkokia "Terra incognita" – niekieno žemė, atvira agresorių grobiui. Nesuvoikiama, kad šiai lietuvių tautos patrimonijai pasilikus Rusijos dalimi, būtų išrašytas mirties sprendimas visos tautos likimui. Karaliaučiaus uostas būtų išvystytas į keleto milijonų gyventojų komercinę ir militarinę bazę ir visi keliai iš milžiniško Rusijos užnugario, kaip koks naujas "Drag nach Westen", eitų per Lietuvos teritoriją. Kito kėho nėra.

Ne tik industriniai ir mi-

litariniai transportai bet ir palaidi motorizuoti turistai, drauge su vagių, plėšikų ir žmogžudžių gengėmis veržtųsi per Lietuvą, sukurdami neišsprendžiamas problemas ir niekad nesibaigiančius konfliktus su provokacine Rusija. Kaip ilgai Lietuva tvirtų tokią terionę? Kaip ilgai ir kuo ji baigtųsi?

Minint septyniasdešimts penkerių metų Mažosios Lietuvos Tilžės Akto sukaktį šiandien yra aiškiau negu bet kada, kad to Akto įgyvendinimas tampriai rišasi su lietuvių tautos tolimesne egzistencija. Ši lietuvių tautos patrimonija turi tekti Lietuvos Respublikos kompetencijai, kaip neatskiriama jos dalis. Teisinimasis, kad, girdi, problema esanti per daug komplikuota ir nereali, išreiškia tik tingų šalinimąsi nuo istorijos šiam laikotarpiui skirtų uždavinių. Šitaip nefilisofavo mūsų tėvų ir senelių karta dar beviltiškesnėse aplinkybėse žvelgdama į Klaipėdos ir Vilniaus problemas. Jie vadovavosi ryžtu ir surado kelius. Tų drąsių žygių "nerealumas" neužtemdė vizijos į to meto tautos ir valstybės ateitį neatidedamus išpareigojimus.

Stoka dėmesio Mažosios Lietuvos holokaustinei tragedijai, o per ją ir visos lietuvių tautos į geopolitinius spąstus stumiamam likimui, neišvengiamai kelia klausimą, argi mūsų karta stokoja drąsos ir pramatymo semtis stiprybės dar iš visai nesenos praeities?

Mažoji Lietuva ir jos kapuose besiilsintys ilgų amžių kovotojai ir bendro tautos gyvenimo kūrėjai šaukiasi atsakymo į jų didžią auką.

Algis A. Regis,
Mažosios Lietuvos
Rezistencinio Sąjūdžio
pirmininkas

"SVEIKATA"

Tai vienintelis sveikatos mokymo žurnalas Lietuvoje. Jame rašo žymiausi Lietuvos medikai. Pagrindinė tematika: kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip elgtis susirgus, kaip gydytis prieš kreipiantis į gydytoją. Spausdinami ir pasaulio lietuvių – gydytojų straipsniai.

Žurnalo kaina užsienyje – 30 dol. metams, 15 dol. pusmečiui. Užsisakykite "SVEIKATOS" žurnalą! Jame ne tik rasite naudingų žinių. Žurnalas bus Jūsų svečias iš Lietuvos.

312 – 778 – 7500

Rolandas Bartašiūnas,
5620 S. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636

A. a. Plano Karaliaus laidotuvės spalio 10 d. Juodkrantėje, Lietuvoje. Jos vyko: anui Kornelijui skaitant ištrauką iš šv. Rašto, o sūnui Benediktui stovint dešinėje, kur buvo išsiikiavę jachtos Lietuva 8 prininkai, plaukę apie pasaulį ir buvę svečiai Karalių namuose Saint Orix saloje.

IŠ NETOLIMOS PRAEITIES

Vladas Vijeikis

Giedojome ir tebegiedame, kad iš praeities reikia semtis stiprybės. Tad reikia kartais žvilgtelėti ir į praeitį.

Štai į mano rankas pakliuvo šaulių laikraščio Trimito 1940 metų numeriai. 1940 m. birželio 13 d. didelėmis raidėmis skelbiama garbės šaulio Antano Smetonos vardo diena. Birželio 20 d. kviečiama į darbą su vyriausybe. Čia pat naujos vyriausybės vadovas Justas Paleckis. Tame pačiame numeryje Kauno karo komendanto pulk. Bobelio įsakymas nr. 1 (turbūt ir paskutinis) Draudžiu skleisti kurstančius ir nerimą keliančius gandus. Ižeidinėti ir nepalankiai traktuoti draugingos mums SSSR kariuomenės karius. Taip pat įsako visus ginklus ir sprogstamą medžiagą pristatyti per 48 val. Nusižengusieji bus baudžiami karo lauko teismo. Įdomu, kaip tas karo lauko teismas veikė, jeigu karo lauko nebuvo.

Komunistas Šumauskas pareiškė, kad kovos prieš tuos, kurie pasikėsins prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Vidaus reikalų ministras M. Gedvilas pareiškė, kad Raudonoji armija į mūsų kraštą atėjo ne mūsų gyvenimo santvarkos pakeisti ar vykdyti kokią okupaciją, o

tik apsaugoti mus nuo karo pavojaus ir padėti išlaikyti mums savo nepriklausomybę.

Tai štai tau politikieriai. Patys kvaili būdami kvailina visus kitus, kurie jų klauso.

Lenkų ultimatumo laiku telegrama iš Amerikos. Pavojaus valandoje New Yorko lietuvių laikraščių "Amerikos", "Laisvės", "Naujosios Gdynės", "Tėvynės" ir "Vienybės" iniciatyva suorganizuotas Lietuvos gynimo komitetas. Kokia vienybė. Net ir komunistinė "Laisvė" prisidėjo.

Bet yra ir prošvaisčių. Štai 1935 metais skelbiama sumažintos kainos ginklams. Gali pirkti Mauserį už 70 litų, O belgiškas Browning tik 35 litai.

Dar linksmesnis pranešimas, kad alaus kaina atpiginta per pusę. O sumažinta todėl, kad sumažėjo pirkimas. Matyt patys gamino-si alutį. Mat iš 19 alaus bravorų veikė tik 10. Tad reikėjo ką nors daryti.

Šiais laikais labai neįtikėtina žinia. Kriminalinė policija iškėlė baudžiamąją bylą dviem Kauno gydytojams. Kelžonui ir Kaporui. Šiedu gydytojais šaukiama nevyko nakties metu pas sunkiai sergantį ligonį, ku-

KALĖDINIAI SIUNTINIAI IR TRANSPAK

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO Pinigai pervedami doleriais..

ŠVENTINIAI ŽIEMOS SIUNTINIAI:

\$39 – aspirino 250 tbl., multivitaminų 250 tbl., tirpi kava, malta kava, tirpi arbata "Citron", kakava, apelsinų koncentratas, vafiliai, aliejus, mėsos konservai.

Viskas užsienietiška

\$ 98

Dešra 1.5 kg
Margarinas 1 kg
Tirpi kava 200 g
Kakava 400 g
Majonezas 0.5 kg

Mėsos konservai 3 dėž.
Aliejus 3 ltr.
Vafiliai 3pok.
Ryžiai 2.5 kg
Konservuota silkė 0.5 kg

Sprotai 3 dėž.
Olandiškas sūris 1.5 kg
Malta kava 300 g
Makaronai 2.5 kg
Aspirinas 250 tbl.

Apelsinų koncentr. 1.5 ltr
Riešutai 1 kg.
Cukrus 4.5 kg
Džiov. abrikosai 1 kg
Multivitaminai 250 tbl.

Viskas užsienietiška 55 svarai = 25 kg

• Dešros lietuviškos, aukščiausios kokybės

\$ 75 įvairaus maisto be mėsos.

Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti didesnę kiekį aspirino ir vitaminų.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK RŪTA DEGUTIENĖ

216 **943-4662**

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772 • 2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629

ris mediciniškos pagalbos nesulaukęs mirė. Ši žinia dvelkia tikra senove. Dabar net nebeatmenama, kada daktarai pas ligonį vykdavo. Dabar ligonis pats turi pas daktarą atšliaužti.

Bet žmogus ne vien žiauria kasdienybėje gyvas. Skelbimų skyriuje sakoma, kad gali pasiekti grožio ir grakštumo, jeigu prausiesi Kipro Petrausko muilu.

Tai matai, mielas pilkas žmogeli, kaip tave politikieriai vinioja aplink pirštą. Taip buvo praeityje. O dabar dar daugiau. Štai Lietuvos siemo pirmininkas Česlovas Juršėnas pareiškė, kad Lietuvos įstojimas į NATO pakenktų valstybės suverenumui (nepriklausomybei). Vargšė Amerika, Luksemburgas ir kiti prarado jau savo nepriklausomybę.

Taip suktai kalbėti gali tik gilaus įsitikinimo komunistinis partietis. O Juršėnas? Jis 1972 m. baigė aukštąją Leningrado partinę mokyklą. Ko ten išmoko, neužmiršo...

Išnuomojamas puikus

kambarys, su prausykla, arti jūros ir krautuvų. St. Petersburg Beach Florida
Skambinti 813 360-9512

1993 Gruodžio 31 Penktadienį

IŠKILMINGAS NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Clevelando Lietuvių namų Salėje

Pradžia 7:30 val. vakaro

Kokteiliai – šilta vakarienė – nemokamas baras – orkestras – šampanas.
Sveikinimai, muzika, gera nuotaika, šokiai

Naujų Metų Sutikimas – Pusryčiai

Stalus rezervuoti: skambinti 531-2131

Visi maloniai kviečiami dalyvauti
Kaina \$50.00 asmeniui

Rengia Lietuvių Namai

TAUPA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Taupa linki visiems savo nariams ir
Clevelando Lietuviams

ŠVENTŲ KALĖDŲ
ir

LAIMINGŲ NAUJŲ 1994 METŲ

Kviečiame visus Lietuvius tapti TAUPOS nariais
ir tuo pačiu priklausyti stipriai
Lietuviškai, Financinei Institucijai.

767 East 185th Street
Cleveland, OH 44119
Tel. 481-6677

CLEVELANDE ir apylinkėse
**1994 m. ŠALFASS-gos
SENIORŲ IR VETERANŲ
KREPŠINIO
PIRMENYBĖS**

1994 m. ŠALFASS-gos vyrų senjorų ir veteranų krepšinio pirmenybės įvyks 1994 m. vasario 12-13 d.d., Hamiltone, Ont. Vykdo – Hamiltono LSK Kovas.

Senjorų klasės amžius yra 35 m. ir vyresni, o veteranų – 45 m. ir vyresni, pagal žaidėjų amžių 1994 m.

gruodžio 31 d.

Preliminarinė dalyvių registracija privalo būti atlikta iki 1993 m. gruodžio 31 d., pas varžybų rengėjus, šiuo adresu: Arvydas Šeštokas, 1411 Winterbourne Dr., Oakville, Ont. L6J 7b5. Tel. 416-829-2289.

Pasibaigus preliminarinei registracijai bus nustatytas varžybų formatas, paskelbtas galutinės dalyvių registracijos terminas ir kitos tolimesnės informacijos.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE**

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

atlanta IE, Inc.

AIR CARGO

SIUNTINIAI LAIVU

MAISTO SIUNTINIAI

PINIGŲ PERSIUNTIMAS

VISA TAI GREITAI IR SAUGIAI PRISTATYSIME (LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, RUSIJA, BALTARUSIJA IR UKRAINA)

2719 West 71 Street, Chicago, IL, 60629
(312)434-2121 ; 1-800-775-SEND

MŪSŲ SKYRIAI:

636 East 185th Str., Euclid, OH, 44119
tel. (216)481-0011

447 Correy Ave, St. Pete Beach, FL, 33706
tel. (813)363-7700

85-17 101 Str., Richmond Hill, NY, 11418
tel. (718)441-4414

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

PARENGIMAI

1993 M.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios. Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

• GRUODŽIO 31 d. Lietuvių Namai rengia Naujųjų metų sutikimą 1994 M.

• KOVO 5 & 6 d. – Žaibo Dienos Vakaras – loterija "Reverse Raffle", sporto varžybos, etc.

• KOVO 26 d. 7 v.v. Šv. Kazimiero lit. mokyklos choro Pavasarinis koncertas, Dievo Motinos salėje.

• BALANDŽIO 17d. 4 v. p.p. Jungtinio choro Toronto "Volungės" ir "Dievo Motinos" Religinis koncertas, D.M. parapijos šventovėje.

• BALANDŽIO 23 & 24 d. d. Š. Amerikos Lietuvių 1994 m. Jaunučių Krepšinio Pirmenybės Clevelande. Rengia LSK ŽAIBAS

Patarnavimas Jūsų elegantiškam stiliui...

Normandy Party Center

Leiskite mūsų kulinarijos specialistams sukurti puikų vestuvinį balių ar kitokios paskirties vaišes

585-5850

Skambinkite nemokamai paragauti mūsų maistą!

30310 Palisades Pkwy.

Wickliffe, OH 44092

Pilnas patarnavimas mūsų salėje arba pristatoma į kitas vietas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *
* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker **RITA MATAS** – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

Šiais metais tai paskutinė Dirva. Tuoj po Naujų metų, sausio 6 d. išeis pirmasis 1994 metų numeris.

Visiems Dirvos skaitytojams ir visiems lietuviams dar kartą linkime sveikų, darbinių ir džiaugsmą nešančių metų. O mūsų tėvynei Lietuvai, tvirtėti ir tvirtėti, visiems išsinerti iš svetimųjų primėgztų pinklių ir atgauti kas per ilgų metų naikinimą buvo prarasta.

Tegul visiems užtenka kasdieninės duonos, žiemos metu šilumos, o atėjus pavasariui ir vasarai, kaimuose ir miestuose, nuolatiniam darbe įprasto skubėjimo ir džiaugsmo.

Jūsų Dirva

ANTANĄ RŪKĄ PALYDĖJUS

Velionis Antanas Rūkas – Žemaitijos sūnus, gimęs 1907 m. ūkininkų šeimoje, Stulgių bažnytkaimyje, Skaudvilės valsčiuje, Tauragės apskr. Gimnaziją baigė Kražiuose. Karinę prievolę atliko Didžiojoje Lietuvos Etmono, Kunigaikščio Jonušo Radvilo husarų pulke.

Antanas vedė Aukštaitijos mergaitę, gailėstingų seserų kursų auklėtinę, Elena Butėkytę. Gyveno Kaune iki 1944 m. Antanas dirbo Žemės Banke ir studijavo VD universitete. Elena dirbo ligoninėje.

Pradėjęs studijas, Antanas įstojo į LST Korp! Neo-Lithuania ir joje išliko akty-

Manoji pažintis su šviesios atminties Antanu siekia 1933 m. Kai įsidarbinau Žemės Banke, tai šio banko juridiniame skyriuje radau Antaną.

1944 m. vasarą Rūkų šeima pasitraukė iš Kauno ir per Žemaitiją keliavo į Vakarų. Kelyje ketvertukas buvo perskirtas. Tėvas pateko į vieną pusę ir vėliau atsirado Bavarijoje, o motina su dukromis į kitą pusę, į Sovietų armijos užfrontę, iš kur didelėmis pastangomis pateko į Vokietijos Britų zoną. Pagaliau visa šeima susijungė ir apsigyveno Muenchene. 1949 m. imigravo į JAV ir įsikūrė Chi-

A.A. Antanas Rūkas su žmona ir dukra Daiva Bakšiene.

viu korporantu iki mirties. Jis visados buvo išvalgus Korp! ėjimams ir pavieniams korporantams. Rūkai susilaukė, gražiai išaugino, išmokslo dvi dukras: Aristidą ir Daivą.

cagoje.

1979 m. Antanas ir Elena Rūkai, dukroms sukūrus savo šeimas, sveikesnio klimato dėlei, nusikėlė į Floridą. Jų naujoji nuosavybė susidėjo iš gyvenamo namo

A.A. MARIJUS BLYNAS

Mirė 1993 m. lapkričio 21 dieną. Po pamaldų tą dieną Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos Parapijos salėje vyko 75 metų lietuvių skautų įsikūrimo minėjimas. Marijus čia dalyvavo ir džiaugėsi sutikęs savo jaunystės skautavimo vadovą. Sueigai pasibaigus dideliame rate dainavo "Ateina naktis". Dar susitarė su savo buvusiu skiltininku susitikti. Papietavęs išskubėjo namo, nenorėdamas pakliūti į tos dienos stadijono judėjimą. Tik išvažiuavęs

sustojo Bratenahl, paprašė policininko pagalbos ir mirė...

Marijus Blynas gimė Kaune 1920 m. rugpiūčio 29 dieną. Baigęs Aušros gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Diplominį darbą parašė apie švietimo teisinį tvarkymą Lietuvoje. Toliau studijavo Vilniaus Universitete.

Jo kelias po 2-jo pasaulinio karo – labai sudėtingas ir sunkus. Vokiečių okupacijos metu Lietuvoj ir vėliau Vokietijoje jis rūpinosi po-

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Lietuvos Ambasadorius ir Nuolatinis Atstovas Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis sveikina lietuvių organizacijų vadovus ir visus geros valios tautiečius, dirbančius Lietuvos gerovei ir demokratinės santvarkos įgyvendinimui.

Linkiu, kad po ilgų okupacijos metų Lietuvą užgulę ekonominiai sunkumai būtų greičiau nugalėti ir kad mūsų visų bendros pastangos greičiau išvestų tautą į laisvos demokratinės santvarkos kuriamą ekonominį gerbūvį.

Anicetas Simutis
Ambasadorius ir Nuolatinis Lietuvos
atstovas Jungtinėms Tautoms

Gruodis, 1993

ir greta esančio sodelio. Velionis Antanas stipriai įniko į darbus sode. Tuos krūmus karpė, genėjo, laistė, augino. Jų vaisiais gėrėjosi, dalino kitiems, siuntė draugams į Chicagą ir kitur. Ir taip 1993 m. rugsėjo 21 dieną, Antanas besidarbuodamas sode sukruto. Greit išaukta pirmoji pagalba jau nepajėgė gyvybės išgelbėti.

Šviesios atminties Antanas visad buvo pasirengęs kitam padėti, kitą asmenį paremti. Studentams, mokslo siekiantiems remti veikla net atskiri fondai, tačiau mažai randasi asmenų, kurie atitraukdami nuo savęs, skiria stipendiją kitam studentui ne broliui, giminaičiui... Tokiu mecenatu reikėsi ir velionis. Vienu iš Antano ir Elenos Rūkų paramą gavusių esu aš ir manoji šeima (kitoje srityje). Aną metų perkame namuką. Sudėjome trys poros po tūkstantinę – mudu su Eleonora, mūsų vyresnieji sūnūs, Šarūnas – Dainius, ir Antanas – Elena Rūkai. Paskolą grąžinus, geradariams Rūkams, aš pridėjau šimtinę, simboliškus procentus... Velionis Antanas prieštaravo ir tą šimtinę įnešė į Lietuvių Fondą, kurio terminu tariant, įamžino mano brolio Antano, Sibire žuvusio, atminimą. Trumpai tariant, Velionis Antanas Rūkas buvo didelis humanistas, geras žmogus, taurus lietuvis.

Priimkite Korp! Neo-Lithuania užuojautą netekus vyro-tėvo, o mums, Valiukėnams, leiskite dalintis su Jumis netekties skausmu.

Mečys Valiukėnas

grindžio spaudos leidimu ir platinimu.

JAV jis greit išitraukė į ALTO ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio veiklą. Tapo laikraščio "Laisvoji Lietuva" bendradarbiu, redaktorium. Rašė Žiburiuose, Dirvoje, Drauge istorinėmis ir visuomeninėmis temomis. Marijaus Blyno patriotizmą, pažįstame iš jo knygų ir straipsnių.

1974 m. jis išvertė Žitkevičiaus (Zytkowich) "Gimamųjų Vilniaus Sienų nugariovimas" ir paskelbė "Laisv. Lietuva" laikraštyje.

1982 m. išleido knygą "Lietuvos Senovės Paminklai".

NAUJŲJŲ METŲ PROGA NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINAM ATSIKĖLUSIĄ LAISVAM, NEPRIKLAUSOMAM IR DEMOKRATINIAM GYVENIMUI LIETUVOS RESPUBLIKĄ. LINKIME JOS ŽMONĖMS DARNIOS KLOTIES SIEKIAM SANTARVĖS IR VISOKIARIOPOS DVASINĖS IR MEDŽIAGINĖS GEROVĖS.

SVEIKINAME VISUS AMERIKOS LIETUVIUS, REMIANČIUS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBĄ, TĘSIANT AMERIKOJE REIKALINGĄ POLITINĘ IR LIETUVAI PAGALBOS VEIKLĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Telaimina mus Šventosios Kalėdų nakties Pasaulio Išganytojas ir testiprina Jis Naujuose metuose mūsų visų pastangas, besaugojant tautinę gyvybę bei dirbuojantis dėl Lietuvos šviesesnio rytojaus.

JAV LB Krašto valdyba

1984 – Nostradamus ir Pranašystės, Lietuvos Reikalais. 1985 m. Tikroji Praeitis. 1987 m. Lietuvos Senovės Palikimai ir paskutinė knyga, spausdinta Vilniuje. 1993 m. – Lietuvos Vytis, Karalius Mindaugas, ir...

Lapkričio 24 d. vakare su juo atsisveikinti Joku- bauskų laidotuvių koplyčioje susirinko daug žmonių.

Aurelija Balašaitienė pasakė labai jautrią kalbą apie mirusiojo asmenybę ir jo šeimą. Atgimimo Sąjūdžio vardu su ilgamečiu nariu trumpu žodžiu atsisveikino Vytautas Puškorius.

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius skaitė Evangeliją ir šv. Rašto skaitinius. Ypatingą laidotuvių atsisveikinimą

visi minės dėl muzikės Ritos Kliorienės skubiai sudaryto kvarteto ir jos atsineštos elektroninės klaviatūros palydos. Kvartetą sudarė solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, Jonas Muliolis, Vladas Plečkaitis ir Karen Wishner, o Virginija Juodiūtė-Rubinski skaitė melodramacijai paruoštas maldas.

Ta muzika – lotyniškos – psalmės, kur vis kartojosi dona nobis pacem, taip paveikė klausytojus, kad pilna jų salė pajuto ramybę, lyg būtų Marijaus paskutinis šioj žemėj neparašytas žodis.

Apolonija Šembergienė